။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

ဣတိဝုတ္တကပာဠိ

၁. ဧကကနိပါတော

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. လောဘသုတ္တံ

၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? လောဘံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''ယေန လောဘေန လုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ လောဘံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန''န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒောသသုတ္တံ

၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? ဒောသံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''ယေန ဒောသေန ဒုဋ္ဌာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ ဒောသံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန''န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. မောဟသုတ္တံ

၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? မောဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပာဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စ

စတိ –

“ယေန မောဟေန မူဠှာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ မောဟံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒာစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. ကောဓသုတ္တံ

၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? ကောဓံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန ကောဓေန ကုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ ကောဓံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒာစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. မက္ခသုတ္တံ

၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? မက္ခံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန မက္ခေန မက္ခာသေ [မက္ခိတာသေ (သျာ.)]၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ မက္ခံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒာစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. မာနသုတ္တံ

၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မံ, ဘိက္ခဝေ, ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? မာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မံ ပဇဟထ; အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန မာနေန မတ္တာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ မာနံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။

ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒာစန''န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သဗ္ဗပရိညာသုတ္တံ

၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''သဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ သဗ္ဗဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''ယော သဗ္ဗံ သဗ္ဗတော ဉတွာ၊ သဗ္ဗတ္ထေသု န ရဇ္ဇတိ။
သ ဝေ သဗ္ဗပရိညာ [သဗ္ဗံ ပရိညာ (သျာ. ပီ.)] သော၊ သဗ္ဗဒုက္ခမုပစ္စဂါ''တိ [သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ ဥပစ္စဂါတိ (သျာ.)၊ သဗ္ဗဒုက္ခံ ဥပစ္စဂါတိ (ပီ. အဋ္ဌ.)]။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. မာနပရိညာသုတ္တံ

၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''မာနံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ ။ မာနဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''မာနုပေတာ အယံ ပဇာ၊ မာနဂန္ထာ ဘဝေ ရတာ။
မာနံ အပရိဇာနန္တာ၊ အာဂန္တာရော ပုနဗ္ဘဝံ။

''ယေ စ မာနံ ပဟန္တွာန၊ ဝိမုတ္တာ မာနသင်္ခယေ။
တေ မာနဂန္ထာဘိဘုနော၊ သဗ္ဗဒုက္ခမုပစ္စဂု''န္တိ [သဗ္ဗဒုက္ခံ ဥပစ္စဂုန္တိ (ပီ.)၊ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ ဥပစ္စဂုန္တိ (အဋ္ဌကထာ)]။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. လောဘပရိညာသုတ္တံ

၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''လောဘံ, ဘိက္ခဝေ , အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ လောဘဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''ယေန လောဘေန လုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ လောဘံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒာစန''န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒောသပရိညာသုတ္တံ

၁၀. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒောသံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ဒောသဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန ဒောသေန ဒုဋ္ဌာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ ဒောသံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ရာဂဒေါသာ အထ မောဟော၊ ကောဓမက္ခာ မာနံ သဗ္ဗံ။
မာနတော ရာဂဒေါသာ ပုန ဒွေ၊ ပကာသိတာ ဝဂ္ဂမာဟု ပဌမန္တိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. မောဟပရိညာသုတ္တံ

၁၁. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“မောဟံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ မောဟဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန မောဟေန မူဠှာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ မောဟံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. ကောဓပရိညာသုတ္တံ

၁၂. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ကောဓံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ ကောဓဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန ကောဓေန ကုဒ္ဓာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ ကောဓံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃.မက္ခပရိညာသုတ္တံ

၁၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“မက္ခံ, ဘိက္ခဝေ, အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယံ အပ္ပဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ မက္ခဉ္စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ တတ္ထ စိတ္တံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေန မက္ခေန မက္ခာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
တံ မက္ခံ သမ္မဒညာယ၊ ပဇဟန္တိ ဝိပဿိနော။
ပဟာယ န ပုနာယန္တိ၊ ဣမံ လောကံ ကုဒါစန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. အဝိဇ္ဇာနီဝရဏသုတ္တံ

၁၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကနီဝရဏမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယေန [ယေနေဝံ (?)] နီဝရဏေန နိဝုတာ ပဇာ ဒီဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဇ္ဇာနီဝရဏံ [အဝိဇ္ဇာနီဝရဏေန (?)]။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, နိဝုတာ ပဇာ ဒီဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“နတ္ထညော ဧကဓမ္မောပိ၊ ယေနေဝံ [ယေနေဝ (သီ. ပီ. က.)] နိဝုတာ ပဇာ။
သံသရန္တိ အဟောရတ္တံ၊ ယထာ မောဟေန အာဝုတာ။

“ယေ စ မောဟံ ပဟန္တွာန၊ တမောခန္ဓံ [တမောက္ခန္ဓံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ပဒာလယုံ။
န တေ ပုန သံသရန္တိ၊ ဟေတု တေသံ န ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. တဏှာသံယောဇနသုတ္တံ

၁၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကသံယောဇနမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယေန [ယေနေဝံ (ဿျာ.)] သံယောဇနေန သံယုတ္တာ သတ္တာ ဒီဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာသံယောဇနံ [တဏှာသံယောဇနေန (?)]။ တဏှာသံယောဇနေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သံယုတ္တာ သတ္တာ ဒီဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“တဏှာဒုတိယော ပုရိသော၊ ဒီဃမဒ္ဓာန သံသရံ။

ကုတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ [ကုတ္ထမ္ဘာဝညထာဘာဝံ (သ္ယာ.)] ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

“ဧတမာဒီနဝံ [ဧဝမာဒီနဝံ (သီ. ပီ. က.)] ဉတွာ, တဏှံ [တဏှာ (သီ. က.)] ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ဝီတတဏှော အနာဒါနော, သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ပဌမသေခသုတ္တံ

၁၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သေခဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပတ္တမာနသဿ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနဿ ဝိဟရတော အဇ္ဈတ္တိကံ အင်္ဂန္တိ ကရိတွာ နာညံ ဧကင်္ဂမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယံ ဧဝံ ဗဟူပကာရံ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ယောနိသော မနသိကာရော။ ယောနိသော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မနသိ ကရောန္တော အကုသလံ ပဇဟတိ , ကုသလံ ဘာဝေတီ”တိ ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယောနိသော မနသိကာရော, ဓမ္မော သေခဿ ဘိက္ခုနော။
နတ္ထညော ဧဝံ ဗဟုကာရော, ဥတ္တမတ္ထဿ ပတ္တိယာ။
ယောနိသော ပဒဟံ ဘိက္ခု, ခယံ ဒုက္ခဿ ပါပုဏေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဒုတိယသေခသုတ္တံ

၁၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သေခဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အပ္ပတ္တမာနသဿ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနဿ ဝိဟရတော ဗာဟိရံ အင်္ဂန္တိ ကရိတွာ နာညံ ဧကင်္ဂမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယံ ဧဝံ ဗဟူပကာရံ ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကလျာဏမိတ္တတာ။ ကလျာဏမိတ္တော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အကုသလံ ပဇဟတိ, ကုသလံ ဘာဝေတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကလျာဏမိတ္တော ယော ဘိက္ခု, သပ္ပတိဿော သဂါရဝေါ။
ကရံ မိတ္တာနံ ဝစနံ, သမ္ပဇာနော ပတိဿတော။
ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန, သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. သင်္ဃဘေဒသုတ္တံ

၁၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနအဟိတာယ ဗဟုဇနအသုခာယ ဗဟုနော ဇနဿ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? သင်္ဃဘေဒေါ။ သင်္ဃေ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိန္နေ အညမညံ ဘဏ္ဍနာနိ စေဝ ဟောန္တိ, အညမညံ ပရိဘာသာ စ ဟောန္တိ , အညမညံ ပရိက္ခေပါ စ ဟောန္တိ, အညမညံ ပရိစ္စဇနာ စ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အပ္ပသန္နာ စေဝ နပ္ပသီဒန္တိ, ပသန္နာနဉ္စ ဧကစ္စာနံ အညထတ္တံ ဟောတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အာဟာယိကော နေရယိကော၊ ကပ္ပဋ္ဌော သင်္ဃဘေဒကော။
ဝဂ္ဂါရာမော အဓမ္မဋ္ဌော၊ ယောဂက္ခေမာ ပဓံသတိ [ယောဂက္ခေမတော ဓံသတိ (သျာ. ပီ.)၊ ယောဂက္ခေမာ ဝိမံသတိ (သီ. က.)]။
သင်္ဃံ သမဂ္ဂံ ဘေတွာန [ဘိတွာန (သီ. က.)၊ ဘိန္ဒိတွာ (စူဠဝ. ၃၅၄; အ. နိ. ၁၀.၃၉)] ၊ ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သင်္ဃသာမဂ္ဂီသုတ္တံ

၁၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မော, ဘိက္ခဝေ, လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကဓမ္မော ? သင်္ဃသာမဂ္ဂီ။ သင်္ဃေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သမဂ္ဂေ န စေဝ အညမညံ ဘဏ္ဍနာနိ ဟောန္တိ, န စ အညမညံ ပရိဘာသာ ဟောန္တိ, န စ အညမညံ ပရိက္ခေပါ ဟောန္တိ, န စ အညမညံ ပရိစ္စဇနာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အပ္ပသန္နာ စေဝ ပသီဒန္တိ, ပသန္နာနဉ္စ ဘိယျောဘာဝေါ ဟောတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သုခာ သင်္ဃဿ သာမဂ္ဂီ၊ သမဂ္ဂါနဉ္စနုဂ္ဂဟော။
သမဂ္ဂရတော ဓမ္မဋ္ဌော၊ ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတိ။
သင်္ဃံ သမဂ္ဂံ ကတွာန၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမှိ မောဒတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ပဒုဋ္ဌစိတ္တသုတ္တံ

၂၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – ‘ဣမမှိ စာယံ သမယေ ပုဂ္ဂလော ကာလင်္ကရေယျ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ’။ တံ ကိဿ ဟေတု? စိတ္တံ ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, ပဒုဋ္ဌံ။ စေတောပဒောသဟေတု ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဉတွာန၊ ဧကစ္စံ ဣဓ ပုဂ္ဂလံ။
ဧတမတ္ထဉ္စ ဗျာကာသိ၊ ဗုဒ္ဓော ဘိက္ခူန သန္တိကေ။

“ဣမမှိ စာယံ သမယေ၊ ကာလံ ကယိရာထ ပုဂ္ဂလော။
နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ စိတ္တံ ဟိဿ ပဒူသိတံ။

“ယထာ ဟရိတွာ နိက္ခိပေယျ၊ ဧဝမေဝ တထာဝိဓော။
စေတောပဒောသဟေတု ဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

မောဟော ကောဓော အထ မက္ခော၊ ဝိဇ္ဇာ တဏှာ သေခဒုဝေ စ။
ဘေဒေါ သာမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော [မောဟကောဓ အထ မက္ခာဂတော၊ မူဟာ ကာမသေက္ခဒုဝေ။ ဘေဒသာမဂ္ဂပုဂ္ဂလော စ (သီ. က.) မောဟကောဓာ အထ မက္ခော မောဟကာမာ သေက္ခာ ဒုဝေ။ ဘေဒမောဒာ ပုဂ္ဂလော စ (သျာ. ပီ.)]၊ ဝဂ္ဂမာဟု ဒုတိယန္တိ ဝုစ္စတီတိ။

၃. တတိယဝဂ္ဂေါ

၁. ပဒုဋ္ဌစိတ္တသုတ္တံ

၂၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

"ဣဓာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဧဝံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာမိ – 'ဣမမှိ စာယံ သမယေ ပုဂ္ဂလော ကာလံ ကရေယျ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ'။ တံ ကိဿ ဟေတု? စိတ္တံ ဟိဿ, ဘိက္ခဝေ, ပဒုဋ္ဌံ။ စေတောပဒေါသဟေတု ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တီ"တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

"ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဉတွာန၊ ဧကစ္စံ ဣဓ ပုဂ္ဂလံ။
ဧတမတ္ထဉ္စ ဗျာကာသိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူန သန္တိကေ။

"ဣမမှိ စာယံ သမယေ၊ ကာလံ ကယိရာထ ပုဂ္ဂလော။
နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ စိတ္တံ ဟိဿ ပဒူသိတံ။

"ယထာ ဟရိတွာ နိက္ခိပေယျ၊ ဧဝမေဝ တထာဝိဓော။
စေတောပဒေါသဟေတု ဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ"န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. မေတ္တသုတ္တံ

၂၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

"မာ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာနံ ဘာယိတ္ထ။ သုခဿေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဓိဝစနံ ဣဋ္ဌဿ ကန္တဿ ပိယဿ မနာပဿ ယဒိဒံ ပုညာနိ [ပုညာနန္တိ, (အ. နိ. ၇.၆၂)]။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဒီဃရတ္တံ ကတာနံ ပုညာနံ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ ပိယံ မနာပံ ဝိပါကံ ပစ္စနုဘူတံ။ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတွာ သတ္တ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ နယိမံ လောကံ ပုနရာဂမာသိံ။ သံဝဋ္ဋမာနေ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပေ အာဘဿရူပဂေါ ဟောမိ; ဝိဝဋ္ဋမာနေ ကပ္ပေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇာမိ။

"တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မာ ဟောမိ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ။ ဆတ္တိံသက္ခတ္တုံ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သက္ကော အဟောသိံ ဒေဝါနမိန္ဒော; အနေကသတက္ခတ္တုံ ရာဇာ အဟောသိံ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ ကော ပန ဝါဒေါ ပဒေသရဇ္ဇဿ!

"တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'ကိဿ နု ခေါ မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလံ, ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော, ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ'တိ? တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတဒဟောသိ – 'တိဏ္ဏံ

ခော မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ, တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော, ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါတိ, သေယ္ယထိဒံ [သေယျထီဒံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] – ဒါနဿ, ဒမဿ, သညမဿာ’’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘ပုညမေဝ သော သိက္ခေယျ၊ အာယတဂ္ဂံ သုခုဒြယံ။
ဒါနဉ္စ သမစရိယဉ္စ၊ မေတ္တစိတ္တဉ္စ ဘာဝယေ။

‘‘ဧတေ ဓမ္မေ ဘာဝယိတွာ၊ တယော သုခသမုဒ္ဒယေ [သုခသမုဒ္ရယေ (သီ. အဋ္ဌ.)] ။
အဗျာပဇ္ဈံ [အဗျာပဇ္ဇံ (သျာ. က.)၊ အဗျာဗဇ္ဈံ (?)] သုခံ လောကံ၊ ပဏ္ဍိတော ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဥဘယတ္ထသုတ္တံ

၂၃. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘ဧကဓမ္မော , ဘိက္ခဝေ, ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂယှ တိဋ္ဌတိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကဉ္စ။ ကတမော ဧကဓမ္မော? အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော ဥဘော အတ္ထေ သမဓိဂယှ တိဋ္ဌတိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စေဝ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကဉ္စာ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ၊ ပုညကိရိယာသု ပဏ္ဍိတာ။
အပ္ပမတ္တော ဥဘော အတ္ထေ၊ အဓိဂဏှာတိ ပဏ္ဍိတော။

‘‘ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော၊ ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတီ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. အဋ္ဌိပုဉ္ဇသုတ္တံ

၂၄. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘ဧကပုဂ္ဂလဿ, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပံ သန္ဓာဝတော သံသရတော သိယာ ဧဝံ မဟာ အဋ္ဌိကင်္ကလော အဋ္ဌိပုဉ္ဇော အဋ္ဌိရာသိ ယထာယံ ဝေပုလ္လော ပဗ္ဗတော ႏ သစေ သံဟာရကော အဿ, သမ္ဘတဉ္စ န ဝိနဿေယျာ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘ဧကဿေကေန ကပ္ပေန၊ ပုဂ္ဂလဿဋ္ဌိသဉ္စယော။
သိယာ ပဗ္ဗတသမော ရာသိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ။

‘‘သော ခေါ ပနာယံ အက္ခာတော၊ ဝေပုလ္လော ပဗ္ဗတော မဟာ။
ဥတ္တရော ဂိဇ္ဈကူဋဿ၊ မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇေ။

‘‘ယတော စ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပာဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယဉ္စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

“သ သတ္တက္ခတ္တုံ ပရမံ၊ သန္တာဝိတ္ထတန ပုဂ္ဂလော။
ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတိ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. မုသာဝါဒသုတ္တံ

၂၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧကဓမ္မံ အတီတဿ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသပုဂ္ဂလဿ နာဟံ တဿ ကိဉ္စိ ပာပကမ္မံ အကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ ကတမံ ဧကဓမ္မံ? ယထယိဒံ [ယထယိဒံ (သီ. သျာ. က.), ယထာယိဒံ (ပီ.)] ဘိက္ခဝေ, သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဧကဓမ္မံ အတီတဿ၊ မုသာဝါဒိဿ ဇန္တုနော။
ဝိတိဏ္ဏပရလောကဿ၊ နတ္ထိ ပာပံ အကာရိယ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒါနသုတ္တံ

၂၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဧဝဉ္စေ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ဇာနေယျုံ ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ ယထာဟံ ဇာနာမိ, န အဒတွာ ဘုဉ္ဇေယျုံ, န စ နေသံ မစ္ဆေရမလံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျ။ ယောပိ နေသံ အဿ စရိမော အာလောပေါ စရိမံ ကဗဠံ, တတောပိ န အသံဝိဘဇိတွာ ဘုဉ္ဇေယျုံ, သစေ နေသံ ပဋိဂ္ဂါဟကာ အဿု။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ န ဧဝံ ဇာနန္တိ ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ ယထာဟံ ဇာနာမိ, တသ္မာ အဒတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ, မစ္ဆေရမလဉ္စ နေသံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျုံ၊ ယထာဝုတ္တံ မဟေသိနာ။
ဝိပါကံ သံဝိဘာဂဿ၊ ယထာ ဟောတိ မဟပ္ဖလံ။

“ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။
ဒဇ္ဇုံ ကာလေန အရိယေသု၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

“အန္နဉ္စ ဒတွာ [ဒတွာန (သျာ.)] ဗဟုနော၊ ဒက္ခိဏေယျေသု ဒက္ခိဏံ။
ဣတော စုတာ မနုဿတ္တာ၊ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ဒါယကာ။

“တေ စ သဂ္ဂဂတာ [သဂ္ဂံ ဂတာ (သီ. ပီ. က.)] တတ္ထ၊ မောဒန္တိ ကာမကာမိနော။
ဝိပါကံ သံဝိဘာဂဿ၊ အနုဘောန္တိ အမစ္ဆရာ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. မေတ္တာဘာဝနာသုတ္တံ

၂၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယာနိ ကာနိစိ, ဘိက္ခဝေ, ဩပဓိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ။ မေတ္တာယေဝ တာနိ စေတောဝိမုတ္တိ အဓိဂ္ဂဟေတွာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာ ကာစိ တာရကရူပါနံ ပဘာ သဗ္ဗာ တာ စန္ဒိယာ ပဘာယ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ, စန္ဒပဘာယေဝ တာ အဓိဂ္ဂဟေတွာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဩပဓိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ, မေတ္တာယေဝ တာနိ စေတောဝိမုတ္တိ အဓိဂ္ဂဟေတွာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ [နဘေ (သီ.)] အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော [အဗ္ဘုဂ္ဂမမာနော (က. အဋ္ဌ.)] သဗ္ဗံ အာကာသဂတံ [အာကာသံ (သ္ယာ.)] တမဂတံ အဘိဝိဟစ္စ [အဘိဟစ္စ (သ္ယာ.)] ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဩပဓိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ, မေတ္တာယေဝ တာနိ စေတောဝိမုတ္တိ အဓိဂ္ဂဟေတွာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ။

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ဩသဓိတာရကာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယာနိ ကာနိစိ ဩပဓိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ, မေတ္တာယေဝ တာနိ စေတောဝိမုတ္တိ အဓိဂ္ဂဟေတွာ ဘာသတေ စ တပတေ စ ဝိရောစတိ စာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယော စ မေတ္တံ ဘာဝယတိ၊ အပ္ပမာဏံ ပဋိဿတော။
တနူ [တနု (သီ.)] သံယောဇနာ ဟောန္တိ၊ ပဿတော ဥပဓိက္ခယံ။

“ဧကမ္ပိ စေ ပာဏမဒုဋ္ဌစိတ္တော၊ မေတ္တာယတိ ကုသလော တေန ဟောတိ။
သဗ္ဗေ စ ပာဏေ မနသာနုကမ္ပံ၊ ပဟူတမရိယော ပကရောတိ ပုညံ။

“ယေ [ယော (သီ.)] သတ္တသဏ္ဍံ ပထဝိံ ဝိဇိတွာ၊ ရာဇိသယော [ရာဇီသယော (သီ.)] ယဇမာနာနုပရိယဂါ။
အဿမေဓံ ပုရိသမေဓံ၊ သမ္မာပါသံ ဝာဇပေယျံ နိရဂ္ဂဠံ။

“မေတ္တဿ စိတ္တဿ သုဘာဝိတဿ၊ ကလမ္ပိ တေ နာနုဘဝန္တိ သောဠသိံ။
စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာဝ သဗ္ဗေ။

“ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ၊ န ဇိနာတိ န ဇာပယေ။
မေတ္တံသော သဗ္ဗဘူတေသု၊ ဝေရံ တဿ န ကေနစီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

တတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

စိတ္တံ မေတ္တံ [ဈာယီ (သီ. သျာ.)၊ ဈာယိ (ပီ. က.)] ဥဘော အတ္ထေ၊ ပုဉ္ဇ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတံ။
သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ၊ ဒါနဉ္စ မေတ္တဘာဝနာ [မေတ္တဘာဝဉ္စ (သီ. သျာ. ပီ.)၊ မေတ္တဝစဉ္စ (က.)] ။

သတ္တိမာနိ စ [သတ္တိမာနိဓ (သီ. က.)] သုတ္တာနိ၊ ပုရိမာနိ စ ဝီသတိ။
ဧကဓမ္မေသု သုတ္တန္တာ၊ သတ္တဝီသတိသင်္ဂဟာတိ။

ကေကနိုဟတော နိုဋိတော။

၂. ဒုကနိပာတော

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. ဒုက္ခဝိဟာရသုတ္တံ

၂၈. (ဒွေဝ ဓမ္မေ အနုက္ကမိ) [( ) သျာမပေါတ္ထကေ နတ္ထိ] ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဉပာယာသံ သပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပာဋိကင်္ခာ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ? ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာယ [အဂုတ္တဒွါရော (အဋ္ဌ.)] စ, ဘောဇနေ အမတ္တညုတာယ [အမတ္တညူ (အဋ္ဌ.)] စ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဓာတံ သဉပာယာသံ သပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပာဋိကင်္ခာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“စက္ခု သောတဉ္စ ဃာနဉ္စ, ဇိဝှာ ကာယော တထာ မနော။
ဧတာနိ ယဿ ဒွါရာနိ, အဂုတ္တာနိဓ [အဂုတ္တာနိ စ (သျာ.)] ဘိက္ခုနော။

“ဘောဇနမှိ အမတ္တညူ, ဣန္ဒြိယေသု အသံဝုတော။
ကာယဒုက္ခံ စေတောဒုက္ခံ, ဒုက္ခံ သော အဓိဂစ္ဆတိ။

“ဍယှမာနေန ကာယေန, ဍယှမာနေန စေတသာ။
ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ, ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ တာဒိသော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. သုခဝိဟာရသုတ္တံ

၂၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပာယာသံ အပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပာဋိကင်္ခာ ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ? ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာယ စ, ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ စ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရတိ အဝိဃာတံ အနုပာယာသံ အပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပာဋိကင်္ခာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“စက္ခု သောတဉ္စ ဃာနဉ္စ, ဇိဝှာ ကာယော တထာ [အထော (သီ. သျာ. က.)] မနော။
ဧတာနိ ယဿ ဒွါရာနိ, သုဂုတ္တာနိဓ ဘိက္ခုနော။

“ဘောဇနမှိ စ မတ္တညူ, ဣန္ဒြိယေသု စ သံဝုတော။
ကာယသုခံ စေတောသုခံ, သုခံ သော အဓိဂစ္ဆတိ။

“အဍယှမာနေန ကာယေန, အဍယှမာနေန စေတသာ။
ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ, သုခံ ဝိဟရတိ တာဒိသော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. တပနီယသုတ္တံ

၁၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေဝမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ တပနီယာ။ ကတမေ ဒွေ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော အကတကလျာဏော ဟောတိ, အကတကုသလော, အကတဘီရုတ္တာဏော, ကတပာပေါ, ကတလုဒ္ဒော, ကတကိဗ္ဗိသော။ သော ‘အကတံ မေ ကလျာဏ’န္တိပိ တပ္ပတိ, ‘ကတံ မေ ပာပ’န္တိပိ တပ္ပတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဓမ္မာ တပနီယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယဒုစ္စရိတံ ကတွာ, ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ကတွာ, ယဉ္စညံ ဒောသသညှိတံ။

“အကတွာ ကုသလံ ကမ္မံ, ကတွာနာကုသလံ ဗဟုံ။
ကာယဿ ဘေဒာ ဒုပ္ပညော, နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ”တိ [နိရယံ သော ဥပပဇ္ဇတီတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. အတပနီယသုတ္တံ

၁၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေဝမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ အတပနီယာ။ ကတမေ ဒွေ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ကတကလျာဏော ဟောတိ, ကတကုသလော, ကတဘီရုတ္တာဏော, အကတပာပေါ, အကတလုဒ္ဒော, အကတကိဗ္ဗိသော။ သော ‘ကတံ မေ ကလျာဏ’န္တိပိ န တပ္ပတိ, ‘အကတံ မေ ပာပ’န္တိပိ န တပ္ပတိ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ ဓမ္မာ အတပနီယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ယဉ္စညံ ဒောသသညှိတံ။

“အကတွာကုသလံ ကမ္မံ, ကတွာန ကုသလံ ဗဟုံ။
ကာယဿ ဘေဒာ သပ္ပညော, သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမသီလသုတ္တံ

၁၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ? ပာပကေန စ သီလေန, ပာပိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပာပကေန စ သီလေန, ပာပိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ။
ဧတေဟိ ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ, ယော သမန္နာဂတော နရော။

ကာယဿ ဘေဒာ ဒုပ္ပညော၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ''တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယသီလသုတ္တံ

၃၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ ? ဘဒ္ဒကေန စ သီလေန, ဘဒ္ဒိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ သဂ္ဂေ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''ဘဒ္ဒကေန စ သီလေန၊ ဘဒ္ဒိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ။
ဧတေဟိ ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ယော သမန္နာဂတော နရော။
ကာယဿ ဘေဒာ သပ္ပညော၊ သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. အာတာပီသုတ္တံ

၃၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''အနာတာပီ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနောတ္တာပီ [အနောတ္တပ္ပီ (ဗဟူသု) အဋ္ဌကထာ ပဿိတဗ္ဗာ] အဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ, အဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ, အဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယ။ အာတာပီ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဩတ္တာပီ [ဩတ္တပ္ပီ (ဗဟူသု)] ဘဗ္ဗော သမ္ဗောဓာယ, ဘဗ္ဗော နိဗ္ဗာနာယ, ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''အနာတာပီ အနောတ္တာပီ၊ ကုသီတော ဟီနဝီရိယော။
ယော ထီနမိဒ္ဓဗဟုလော၊ အဟိရီကော အနာဒရော။
အဘဗ္ဗော တာဒိသော ဘိက္ခု၊ ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

''ယော စ သတိမာ နိပကော ဈာယီ၊ အာတာပီ ဩတ္တာပီ စ အပ္ပမတ္တော။
သံယောဇနံ ဇာတိဇရာယ ဆေတွာ၊ ဣဓေဝ သမ္ဗောဓိမနုတ္တရံ ဖုသေ''တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမနကုဟနသုတ္တံ

၃၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''နယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဇနကုဟနတ္ထံ, န ဇနလပနတ္ထံ, န လာဘသက္ကာရသိလောကာနိသံသတ္ထံ, န 'ဣတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ'တိ။ အထ ခော ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ , ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ သံဝရတ္ထဉ္စေဝ ပဟာနတ္ထဉ္စာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''သံဝရတ္ထံ ပဟာနတ္ထံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ အနီတိဟံ။
အဒေသယိ သော ဘဂဝါ၊ နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိနံ။

“သေ မဂ္ဂေ မဟတ္တေဟိ [မဟန္တေဟိ (သီ. က.)၊ မဟတ္တေဟိ (သျာ.)] ၊ အနုယာတော မဟေသိဘိ [မဟေသိနော (သီ. က.)]။
ယေ ယေ တံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။
ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ သတ္ထုသာသနကာရိနော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယနကုဟနသုတ္တံ

၃၆. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“နယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဇနကုဟနတ္ထံ, န ဇနလပနတ္ထံ, န လာဘသက္ကာရသိလောကာနိသံသတ္ထံ, န ‘ဣတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ’တိ။ အထ ခော ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ အဘိညတ္ထဉ္စေဝ ပရိညတ္ထဉ္စာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အဘိညတ္ထံ ပရိညတ္ထံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ အနီတိဟံ။
အဒေသယိ သော ဘဂဝါ၊ နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိနံ။

“ဧသ မဂ္ဂေါ မဟတ္တေဟိ၊ အနုယာတော မဟေသိဘိ။
ယေ ယေ တံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။
ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ သတ္ထုသာသနကာရိနော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. သောမနဿသုတ္တံ

၃၇. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ, ယောနိ စဿ [ယောနိသော (သီ. သျာ. ပီ.), ယောနိဿ (က.)] အာရဒ္ဓာ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ? သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု သံဝေဇနေန, သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနေန။ ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ, ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓာ ဟောတိ အာသဝါနံ ခယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သံဝေဇနီယဌာနေသု [သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု (သျာ. ပီ.)] ၊ သံဝိဇ္ဇေထေဝ ပဏ္ဍိတော။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊ ပညာယ သမဝေက္ခိယ။

“ဧဝံ ဝိဟာရီ အာတာပီ၊ သန္တဝုတ္တိ အနုဒ္ဓတော။
စေတောသမထမနုယုတ္တော၊ ခယံ ဒုက္ခဿ ပာပုဏေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေဝ စ ဘိက္ခူ တပနီယာ၊ တပနီယာ ပရတ္ထေဟိ။
အာတာပီ [ဒွေဝ ဟအာ (က.)၊ ဒွေဝ အာတာပီ (သီ.)] နကုဟနာ ဒွေဝ [န ကုဟနာ စ (သဗ္ဗတ္ထ)] ၊ သောမနဿေ
န တေ ဒသာတိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေ

၁. ဝိတက္ကသုတ္တံ

၃၈. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တထာဂတံ, ဘိက္ခဝေ, အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒွေဝ ဝိတက္ကာ ဗဟုလံ သမုအာစရန္တိ – ခေမော စ ဝိတက္ကော, ပဝိဝေကော စ [ဝိဝေကော စ (သျာ.)] ။ အဗ္ယာပဇ္ဈာရာမော [အဗျာပဇ္ဇာရာမော (က.), အဗျာဗဇ္ဈာရာမော (?)] , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော အဗျာပဇ္ဈရတော။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတံ အဗျာပဇ္ဈာရာမံ အဗျာပဇ္ဈရတံ ဧသေဝ ဝိတက္ကော ဗဟုလံ သမုအာစရတိ – ‘က္ကမာယာဟံ က္ကရိယာယ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမိ တသံ တ ထာဝရံ တ’တိ။

“ပဝိဝေကာရာမော , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပဝိဝေကရတော။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတံ ပဝိဝေကာရာမံ ပဝိဝေကရတံ ဧသေဝ ဝိတက္ကော ဗဟုလံ သမုအာစရတိ – ‘ယံ အကုသလံ တံ ပဟီန’န္တိ။

“တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, တုမ္ဟေပိ အဗျာပဇ္ဈာရာမာ ဝိဟရထ အဗျာပဇ္ဈရတာ။ တေသံ ဝေ, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ အဗျာပဇ္ဈာရာမာနံ ဝိဟရတံ အဗျာပဇ္ဈရတာနံ ဧသေဝ ဝိတက္ကော ဗဟုလံ သမုအာစရိဿတိ – ‘က္ကမာယ မယံ က္ကရိယာယ န ကိဉ္စိ ဗျာဗာဓေမ တသံ တ ထာဝရံ တ’တိ။

“ပဝိဝေကာရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ ပဝိဝေကရတာ။ တေသံ ဝေ, ဘိက္ခဝေ, တုမှာကံ ပဝိဝေကာရာမာနံ ဝိဟရတံ ပဝိဝေကရတာနံ ဧသေဝ ဝိတက္ကော ဗဟုလံ သမုအာစရိဿတိ – ‘ကိံ အကုသလံ, ကိံ အပ္ပဟီနံ, ကိံ ပဇဟာမာ’”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ က္ကတိ ဝုစ္စတိ –

“တထာဂတံ ဗုဒ္ဓမသယ္ဟသာဟိနံ၊ ဒုဝေ ဝိတက္ကာ သမုအာစရန္တိ နံ။
ခေမော ဝိတက္ကော ပဌမော ဥဒီရိတော၊ တတော ဝိဝေကော ဒုတိယော ပကာသိတော။

“တမောနုဒံ ပာရဂတံ မဟေသိံ၊ တံ ပတ္တိပတ္တံ ဝသိမံ အနာသဝံ။
ဝိသန္တရံ [ဝေသန္တရံ (သီ. က.)၊ ဝိသ္သန္တရံ (ပီ.)] တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တံ၊ တံ ဝေ မုနိံ အန္တိမဒေဟဓာရိံ။
မာရဉ္ဇဟံ [မာရဇဟံ (သျာ.)၊ မာနဇဟံ (သီ. က.)၊ မာနံ ဇဟံ (ပီ.)] ဗြူမိ ဇရာယ ပာရဂုံ။

“သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓော၊ ပာသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။
သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇနတမပေတသောကော၊ အဝေက္ခတိ ဇာတိဇရာဘိဘူတ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, က္ကတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒေသနာသုတ္တံ

၃၉. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တထာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ, အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဒွေ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယာယေန ဘဝန္တိ။ ကတမာ ဒွေ? ‘ပာပံ ပာပကတော ပဿထာ’တိ – အယံ ပဌမာ ဓမ္မဒေသနာ; ‘ပာပံ ပာပကတော ဒိသွာ တတ္ထ နိဗ္ဗိန္ဒထ ဝိရဇ္ဇ

ထ ဝိမုစ္စထာ’တိ – အယံ ဒုတိယာ ဓမ္မဒေသနာ။ တထာဂတဿ, ဘိက္ခဝေ, အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမာ ဒွေ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယာယေန ဘဝန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“တထာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော။
ပရိယာယဝစနံ ပဿ၊ ဒွေ စ ဓမ္မာ ပကာသိတာ။

“ပာပကံ ပဿထ စေတံ [စေကံ (သီ. ပီ.)၊ ဆေကာ (သျာ.)] ၊ တတ္ထ စာပိ ဝိရဇ္ဇထ။
တတော ဝိရတ္တစိတ္တာသေ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဝိဇ္ဇာသုတ္တံ

၄၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“အဝိဇ္ဇာ , ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ အနွဒေဝ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ; ဝိဇ္ဇာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ အနွဒေဝ ဟိရောတ္တပ္ပ”န္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယာ ကာစိမာ ဒုဂ္ဂတိယော၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမှိ စ။
အဝိဇ္ဇာမူလိကာ သဗ္ဗာ၊ ဣစ္ဆာလောဘသမုဿယာ။

“ယတော စ ဟောတိ ပာပိစ္ဆော၊ အဟိရီကော အနာဒရော။
တတော ပာပံ ပသဝတိ၊ အပါယံ တေန ဂစ္ဆတိ။

“တသ္မာ ဆန္ဒဉ္စ လောဘဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇဉ္စ ဝိရာဇယံ။
ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒယံ ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. ပညာပရိဟီနသုတ္တံ

၄၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တေ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သုပရိဟီနာ ယေ အရိယာယ ပညာယ ပရိဟီနာ။ တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခံ ဝိဟရန္တိ သဝိဃာတံ သဥပာယာသံ သပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဒုဂ္ဂတိ ပာဋိကင်္ခာ။ တေ [တေ စ ခော (?)], ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပရိဟီနာ ယေ အရိယာယ ပညာယ အပရိဟီနာ။ တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခံ ဝိဟရန္တိ အဝိဃာတံ အနုပာယာသံ အပရိဠာဟံ; ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိ ပာဋိကင်္ခာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပညာယ ပရိဟာနေန၊ ပဿ လောကံ သဒေဝကံ။
နိဝိဋ္ဌံ နာမရူပသ္မိံ၊ ဣဒံ သစ္စန္တိ မညတိ။

“ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ လောကသ္မိံ၊ ယာယံ နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ။
ယာယ သမ္မာ ပဇာနာတိ၊ ဇာတိဘဝပရိက္ခယံ။

“တေသံ ဒေဝတ မနုဿာ စ၊ သမ္ဗုဒ္ဓာနံ သတီမတံ။
ပိဟယန္တိ ဟာသပညာနံ [ဟာသုပညာနံ (သီ. အဋ္ဌ.)] ၊ သရီရန္တိမဓာရိန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သုက္ကဓမ္မသုတ္တံ

၄၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ။ ကတမေ ဒွေ? ဟိရီ [ဟိရိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] စ, ဩတ္တပ္ပဉ္စ။ ဣမေ စေ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ န ပါလေယျုံ, နယိဓ ပညာယေထ မာတာတိ ဝါ မာတုစ္ဆာတိ ဝါ မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရူနံ ဒါရာတိ ဝါ။ သမ္ဘေဒံ လောကော အဂမိဿ ယထာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ သောဏသိင်္ဂါလာ [သောဏသိကာလာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ တသ္မာ ပညာယတိ မာတာတိ ဝါ မာတုစ္ဆာတိ ဝါ မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရူနံ ဒါရာတိ ဝါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေသံ စေ ဟိရိဩတ္တပ္ပံ၊ သဗ္ဗဒါ စ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဝေါက္ကန္တာ သုက္ကမူလာ တေ၊ ဇာတိမရဏဂါမိနော။

“ယေသဉ္စ ဟိရိဩတ္တပ္ပံ၊ သဒါ သမ္မာ ဥပဋ္ဌိတာ။
ဝိရူဠ္ဟဗြဟ္မစရိယာ တေ၊ သန္တော ခီဏပုနဗ္ဘဝါ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဇာတသုတ္တံ

၄၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“အတ္ထိ, ဘိက္ခဝေ, အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ။ နော စေတံ, ဘိက္ခဝေ, အဘဝိဿ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ, နယိဓ ဇာတဿ ဘူတဿ ကတဿ သင်္ခတဿ နိဿရဏံ ပညာယေထ။ ယသ္မာ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတ္ထိ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ, တသ္မာ ဇာတဿ ဘူတဿ ကတဿ သင်္ခတဿ နိဿရဏံ ပညာယတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဇာတံ ဘူတံ သမုပ္ပန္နံ၊ ကတံ သင်္ခတမဒ္ဓုဝံ။
ဇရာမရဏသင်္ဃာဋံ၊ ရောဂနိဍ္ဍံ [ရောဂနိဍ္ဎံ (သီ.)] ပဘင်္ဂုရံ [ပဘင်္ဂုနံ (က. သီ. က.)၊ ပဘင်္ဂုဏံ (သျာ.)] ။

“အာဟာရနေတ္တိပ္ပဘဝံ၊ နာလံ တဒဘိနန္ဒိတုံ။
တဿ နိဿရဏံ သန္တံ၊ အတက္ကာဝစရံ ဓုဝံ။

“အဇာတံ အသမုပ္ပန္နံ၊ အသောကံ ဝိရဇံ ပဒံ။
နိရောဓော ဒုက္ခဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရူပသမော သုခေါ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. နိဗ္ဗာနဓာတုသုတ္တံ

၄၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေမာ, ဘိက္ခဝေ, နိဗ္ဗာနဓာတုယော။ ကတမာ ဒွေ? သဥပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု, အနုပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ တဿ တိဋ္ဌန္တေဝ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ယေသံ အဝိဃာတတ္တာ [အဝိဂတတ္တာ (သီ. အဋ္ဌ.)] မနာပါမနာပံ ပစ္စနုဘောတိ, သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ ။ တဿ ယော ရာဂက္ခယော, ဒောသက္ခယော, မောဟက္ခယော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, အနုပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ တဿ ဣဓေဝ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတိ ဘဝိဿန္တိ [သီတီဘဝိဿန္တိ (?)] ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အနုပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။ ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ နိဗ္ဗာနဓာတုယော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

> “ဒုဝေ ဣမာ စက္ခုမတာ ပကာသိတာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတူ အနိဿိတေန တာဒိနာ။
> ဧကာ ဟိ ဓာတု ဣဓ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ၊ သဥပါဒိသေသာ ဘဝနေတ္တိသင်္ခယာ။
> အနုပါဒိသေသာ ပန သမ္ပရာယိကာ၊ ယမှိ နိရုဇ္ဈန္တိ ဘဝါနိ သဗ္ဗသော။
>
> “ယေ ဧတဒညာယ ပဒံ အသင်္ခတံ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ ဘဝနေတ္တိသင်္ခယာ။
> တေ ဓမ္မသာရာဓိဂမာ ခယေ ရတာ၊ ပဟံသု တေ သဗ္ဗဘဝါနိ တာဒိနော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဋိသလ္လာနသုတ္တံ

၄၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ပဋိသလ္လာနာရာမာ [ပဋိသလ္လာနာရာမာ (က.)] , ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ ပဋိသလ္လာနရတာ, အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တာ, အနိရာကတဇ္ဈာနာ, ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတာ, ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ ။ ပဋိသလ္လာနာရာမာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတံ ပဋိသလ္လာနရတာနံ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တာနံ အနိရာကတဇ္ဈာနာနံ ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတာနံ ဗြူဟေတာနံ သုညာဂါရာနံ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

> “ယေ သန္တစိတ္တာ နိပကာ၊ သတိမန္တော စ [သတိမန္တောဝ (သီ. က.)] ဈာယိနော။
> သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿန္တိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနော။
>
> “အပ္ပမာဒရတာ သန္တာ၊ ပမာဒေ ဘယဒဿိနော။
> အဘဗ္ဗာ ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သိက္ခာနိသံသသုတ္တံ

၄၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သိက္ခာနိသံသာ , ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ ပညုတ္တရာ ဝိမုတ္တိသာရာ သတာဓိပတေယျာ။ သိက္ခာနိသံသာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတံ ပညုတ္တရာနံ ဝိမုတ္တိသာရာနံ သတာဓိပတေယျာနံ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပရိပုဏ္ဏသိက္ခံ [ပရိပုဏ္ဏသေခံ (သီ.)၊ ပရိပုဏ္ဏသေက္ခံ (သျာ.)] အပဟာနဓမ္မံ၊ ပညုတ္တရံ ဇာတိခယန္တဒဿိံ။
တံ ဝေ မုနိံ အန္တိမဒေဟဓာရိံ၊ မာရဉ္ဇဟံ ဗြူမိ ဇရာယ ပါရဂုံ။

“တသ္မာ သဒါ ဈာနရတာ သမာဟိတာ၊ အာတာပိနော ဇာတိခယန္တဒဿိနော။
မာရံ သသေနံ အဘိဘုယျ ဘိက္ခဝေါ၊ ဘဝထ ဇာတိမရဏဿ ပါရဂါ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဇာဂရိယသုတ္တံ

၄၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဇာဂရော စဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သတော သမ္ပဇာနော သမာဟိတော ပမုဒိတော ဝိပ္ပသန္နော စ တတ္ထ ကာလဝိပဿီ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဇာဂရဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဝိဟရတော သတဿ သမ္ပဇာနဿ သမာဟိတဿ ပမုဒိတဿ ဝိပ္ပသန္နဿ တတ္ထ ကာလဝိပဿိနော ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ – ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ, သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဇာဂရန္တာ သုဏာထေတံ၊ ယေ သုတ္တာ တေ ပဗုဇ္ဈထ။
သုတ္တာ ဇာဂရိတံ သေယျော၊ နတ္ထိ ဇာဂရတော ဘယံ။

“ယော ဇာဂရော စ သတိမာ သမ္ပဇာနော၊ သမာဟိတော မုဒိတော ဝိပ္ပသန္နော စ။
ကာလေန သော သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော၊ ဧကောဒိဘူတော ဝိဟနေ တမံ သော။

“တသ္မာ ဟဝေ ဇာဂရိယံ ဘဇေထ၊ အာတာပီ ဘိက္ခု နိပကော ဈာနလာဘီ။
သံယောဇနံ ဇာတိဇရာယ ဆေတွာ၊ ဣဓေဝ သမ္ဗောဓိမနုတ္တရံ ဖုသေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

၁၁. အာပါယိကသုတ္တံ

၄၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, အာပါယိကာ နေရယိကာ ဣဒမပ္ပဟာယ။ ကတမေ ဒွေ? ယော စ အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော, ယော စ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တံ အမူလကေန အဗြဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓံသေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒွေ အာပါယိကာ နေရယိကာ ဣဒမပ္ပဟာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ၊ ယော ဝါပိ ကတွာ န ကရောမိ စာဟ။
ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ၊ နိဟီနကမ္မာ မနုဇာ ပရတ္ထ။

“ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟာတော၊ ဟာပမွော အသညတာ။
ဟာဟ ဟာပေဟိ ကမ္မေဟိ၊ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။

“သေယျော အယောဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိခူပမော။
ယဉ္စေ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍမသညတော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. ဒိဋ္ဌိဂတသုတ္တံ

၄၉. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတာ ဒေဝမနုဿာ ဩလီယန္တိ ဧကေ, အတိဓာဝန္တိ ဧကေ; စက္ခုမန္တော စ ပဿန္တိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဩလီယန္တိ ဧကေ? ဘဝါရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝမနုဿာ ဘဝရတာ ဘဝသမ္မုဒိတာ တေသံ ဘဝနိရောဓာယ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ နာဓိမုစ္စတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဩလီယန္တိ ဧကေ။

“ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, အတိဓာဝန္တိ ဧကေ? ဘဝေနေဝ ခော ပနေကေ အဋ္ဋီယမာနာ ဟရာယမာနာ ဇိဂုစ္ဆမာနာ ဝိဘဝံ အဘိနန္ဒန္တိ – ယတော ကိရ, ဘော, အယံ အတ္တာ [သတ္တော (သီ. က.)] ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ န ဟောတိ ပရံ မရဏာ; ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ ဧတံ ယာထာဝန္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, အတိဓာဝန္တိ ဧကေ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုမန္တော ပဿန္တိ? ဣဓ ဘိက္ခု ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိ; ဘူတံ ဘူတတော ဒိသွာ ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒာယ ဝိရာဂာယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုမန္တော ပဿန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေ [ယော (သျာ. က.)] ဘူတံ ဘူတတော ဒိသွာ, ဘူတဿ စ အတိက္ကမံ။
ယထာဘူတေ ဝိမုစ္စန္တိ, ဘဝတဏှာပရိက္ခယာ။

“သ ဝေ [သစေ (က. သီ. သျာ. ပီ.)] ဘူတပရိညော၊ သော ဝီတတဏှော ဘဝါဘဝေ။
ဘူတဿ ဝိဘဝါ ဘိက္ခု၊ နာဂစ္ဆတိ ပုနဗ္ဘဝ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒွါဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဒွေ ဣန္ဒြိယာ ဒွေ တပနီယာ၊ သီလေန အပရေ ဒုဝေ။
အနောတ္တာပီ ကုဟနာ ဒွေ စ၊ သံဝေဇနီယေန တေ ဒသ။

ဝိတက္ကာ ဒေသနာ ဝိဇ္ဇာ၊ ပညာ ဓမ္မေန ပဉ္စမံ။
အဇာတံ ဓာတုသလ္လာနံ၊ သိက္ခာ ဇာဂရိယေန စ။
အပာယဒိဋ္ဌိယာ စေဝ [ယေဝ (သီ. သျာ.)] ၊ ဗာဝီသတိ ပကာသိတာတိ။

ဒုကနိပာတော နိဋ္ဌိတော။

၃. တိကနိပါတော

၁. ပဌမဝဂ္ဂေါ

၁. မူလသုတ္တံ

၅၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလမူလာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? လောဘော အကုသလမူလံ, ဒောသော အကုသလမူလံ, မောဟော အကုသလမူလံ – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ အကုသလမူလာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“လောဘော ဒောသော စ မောဟော စ, ပုရိသံ ပာပစေတသံ။
ဟိံသန္တိ အတ္တသမ္ဘူတာ, တစသာရံဝ သမ္ဖလ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. ဓာတုသုတ္တံ

၅၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဓာတုယော။ ကတမာ တိဿော? ရူပဓာတု, အရူပဓာတု, နိရောဓဓာတု – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဓာတုယော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ရူပဓာတုံ [ရူပဓာတု (သဗ္ဗတ္ထ)] ပရိညာယ, အရူပေသု အသဏ္ဌိတာ။
နိရောဓေ ယေ ဝိမုစ္စန္တိ, တေ ဇနာ မစ္စုဟာယိနော။

“ကာယေန အမတံ ဓာတုံ, ဖုသယိတွာ [ဖုဿယိတွာ (သျာ.)၊ ဖဿယိတွာ (ပီ.)] နိရူပဓိံ။
ဥပဓိပ္ပဋိနိဿဂ္ဂံ, သစ္ဆိကတွာ အနာသဝေါ။
ဒေသေတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, အသောကံ ဝိရဇံ ပဒ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမဝေဒနာသုတ္တံ

၅၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ –

ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဝေဒနာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သမာဟိတော သမ္ပဇာနော, သတော ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
ဝေဒနာ စ ပဇာနာတိ, ဝေဒနာနဉ္စ သမ္ဘဝံ။

“ယတ္ထ စေတာ နိရုဇ္ဈန္တိ, မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနံ။
ဝေဒနာနံ ခယာ ဘိက္ခု, နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယဝေဒနာသုတ္တံ

၅၃. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ , ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော? သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ သုခါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ; ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ; အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌာ ဟောတိ; အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဘိက္ခု အရိယော သမ္မဒ္ဒသော အစ္ဆေစ္ဆိ [အစ္ဆေဇ္ဇိ (သီ. ပီ.), အစ္ဆိဇ္ဇိ (က.)] , တဏှံ, ဝိဝတ္တယိ [တဝတ္တယိ (သီ. အဋ္ဌ.)] သံယောဇနံ, သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ’”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ [ဒက္ခိ (သီ. ပီ. က.)၊ အဒက္ခိ (သျာ.)] ၊ ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော။
အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒက္ခိ နံ အနိစ္စတော။

“သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ယတော တတ္ထ ဝိမုစ္စတိ။
အဘိညာဝေါသိတော သန္တော၊ သ ဝေ ယောဂါတိဂော မုနီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပဌမဧသနာသုတ္တံ

၅၄. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သမာဟိတော သမ္ပဇာနော၊ သတော ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
ဧသနာ စ ပဇာနာတိ၊ ဧသနာနဉ္စ သမ္ဘဝံ။

“ယတ္ထ စေတာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနံ။
ဧသနာနံ ခယာ ဘိက္ခု၊ နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဒုတိယဧသနာသုတ္တံ

၅၅. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ဧသနာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ဧသနာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာမေသနာ ဘဝေသနာ၊ ဗြဟ္မစရိယေသနာ သဟ။
ဣတိ သစ္စပရာမာသော၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမုဿယာ။

“သဗ္ဗရာဂဝိရတ္တဿ၊ တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော။

သေနာ ပဋိနိဿဋ္ဌာ၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမူဟတာ။
သေနာနံ ခယာ ဘိက္ခု၊ နိရာသော အကထံကထီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ပဌမအာသဝသုတ္တံ

၅၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝာ။ ကတမေ တယော? ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အာသဝါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သမာဟိတော သမ္ပဇာနော၊ သတော ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
အာသဝေ စ ပဇာနာတိ၊ အာသဝါနဉ္စ သမ္ဘဝံ။

“ယတ္ထ စေတာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနံ။
အာသဝါနံ ခယာ ဘိက္ခု၊ နိစ္ဆာတော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဒုတိယအာသဝသုတ္တံ

၅၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ။ ကတမေ တယော? ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အာသဝါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဿ ကာမာသဝေါ ခီဏော၊ အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
ဘဝါသဝေါ ပရိက္ခီဏော၊ ဝိပ္ပမုတ္တော နိရူပဓိ။
ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ”န္တိ [သဝါဟနန္တိ (ဗဟူသု)]။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. တဏှာသုတ္တံ

၅၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ။ ကတမာ တိဿော? ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော တဏှာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“တဏှာယောဂေန သံယုတ္တာ၊ ရတ္တစိတ္တာ ဘဝါဘဝေ။
တေ ယောဂယုတ္တာ မာရဿ၊ အယောဂက္ခေမိနော ဇနာ။
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သံသာရံ၊ ဇာတီမရဏဂါမိနော။

“ယေ စ တဏှံ ပဟန္တွာန၊ ဝီတတဏှာ [နိက္ကဏှာ စ (သီ. က.)] ဘဝါဘဝေ။
တေ ဝေ [တေ စ (သီ. ပီ. က.)] ပါရင်္ဂတာ [ပါရဂတာ (က. သီ. သျာ.)] လောကေ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. မာရဓေယ္ယသုတ္တံ

၅၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မ မာရဓေယ္យံ အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစတိ။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, အသေခေန ပညာက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အတိက္ကမ္မ မာရဓေယ္ယံ အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ယဿ ဧတေ သုဘာဝိတာ။
အတိက္ကမ္မ မာရဓေယ္ယံ၊ အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မူလဓာတု အထ ဝေဒနာ ဒုဝေ၊ ဧသနာ စ ဒုဝေ အာသဝ ဒုဝေ။
တဏှာတော စ အထ [တဏှာတော အထ (သျာ.)] မာရဓေယ္យတော၊ ဝဂ္ဂမာဟု ပဌမန္တိ မုတ္တမန္တိ။

၂. ဒုတိယဝဂ္ဂေါ

၁. ပုညကိရိယဝတ္ထုသုတ္တံ

၆၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု, သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု, ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု – ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပုညမေဝ သော သိက္ခေယျ၊ အာယတဂ္ဂံ သုခုဒြယံ။
ဒါနဉ္စ သမစရိယဉ္စ၊ မေတ္တစိတ္တဉ္စ ဘာဝယေ။

“ဧတေ ဓမ္မေ ဘာဝယိတွာ၊ တယော သုခသမုဒ္ဒယေ။
အဗျာပဇ္ဈံ သုခံ လောကံ၊ ပဏ္ဍိတော ဥပပဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. စက္ခုသုတ္တံ

၆၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခူနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? မံသစက္ခု, ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခု – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ စက္ခူနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခု အနုတ္တရံ။
ဧတာနိ တီဏိ စက္ခူနိ၊ အက္ခာသိ ပုရိသုတ္တမော။

“မံသစက္ခုဿ ဥပ္ပာဒေါ၊ မဂ္ဂေါ ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုနော။
ယတော ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာစက္ခု အနုတ္တရံ။
ယဿ စက္ခုဿ ပဋိလာဘာ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဣန္ဒြိယသုတ္တံ

၆၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဣန္ဒြိယာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ, အညိန္ဒြိယံ, အညာတာဝိန္ဒြိယံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ ဣန္ဒြိယာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သေခဿ သိက္ခမာနဿ၊ ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော။
ခယသ္မိံ ပဌမံ ဉာဏံ၊ တတော အညာ အနန္တရာ။

“တတော အညာ ဝိမုတ္တဿ၊ ဉာဏံ ဝေ ဟောတိ တာဒိနော။
အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တီတိ၊ ဘဝသံယောဇနက္ခယာ။

“သ ဝေ [သစေ (သီ. သျာ.)] ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော၊ သန္တော သန္တိပဒေ ရတော။
ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. အဒ္ဓါသုတ္တံ

၆၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓါ။ ကတမေ တယော? အတီတော အဒ္ဓါ, အနာဂတော အဒ္ဓါ, ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ – ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အဒ္ဓါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အက္ခေယျသညိနော သတ္တာ၊ အက္ခေယျသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတာ။
အက္ခေယျံ အပရိညာယ၊ ယောဂမာယန္တိ မစ္စုနော။

“အက္ခေယျဉ္စ ပရိညာယ၊ အက္ခာတာရံ န မညတိ။
ဖုဋ္ဌော ဝိမောက္ခော မနသာ၊ သန္တိပဒမနုတ္တရံ။

“သ ဝေ [သစေ (က.)] အက္ခေယျသမ္ပန္နော၊ သန္တော သန္တိပဒေ ရတော။
သင်္ခါယသေဝီ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတိ ဝေဒဂူ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဒုစ္စရိတသုတ္တံ

၆၄. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုစ္စရိတာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ကာယဒုစ္စရိတံ, ဝစီဒုစ္စရိတံ, မနောဒုစ္စရိတံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ ဒုစ္စရိတာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယဒုစ္စရိတံ ကတွာ, ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ကတွာ, ယဉ္စညံ ဒောသသံဟိတံ။

“အကတွာ ကုသလံ ကမ္မံ, ကတွာနာကုသလံ ဗဟုံ။
ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော, နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. သုစရိတသုတ္တံ

၆၅. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, သုစရိတာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ကာယသုစရိတံ, ဝစီသုစရိတံ, မနောသုစရိတံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ သုစရိတာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ယဉ္စညံ ဒောသသံဟိတံ။

“အကတွာကုသလံ ကမ္မံ, ကတွာန ကုသလံ ဗဟုံ။
ကာယဿ ဘေဒါ သပ္ပညော, သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သောစေယျသုတ္တံ

၆၆. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, သောစေယျာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ကာယသောစေယျံ, ဝစီသောစေယျံ, မနောသောစေယျံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ သောစေယျာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယသုစိံ ဝစီသုစိံ [တစာသုစိံ (က.)], စေတောသုစိမနာသဝံ။
သုစိံ သောစေယျသမ္ပန္နံ, အာဟု သဗ္ဗပ္ပဟာယိန”န္တိ [အာဟု နိန္ဟာတပာပကန္တိ (အ. နိ. ၃.၁၂၂) ယုတ္တတရံ]။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. မောနေယျသုတ္တံ

၆၇. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မောနေယျာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ကာယမောနေယျံ, ဝစီမောနေယျံ, မနောမောနေယျံ – ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ မောနေယျာနီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယမုနိံ ဝစီမုနိံ, မနောမုနိမနာသဝံ။
မုနိံ မောနေယျသမ္ပန္နံ, အာဟု နိန္ဟာတပါပက”န္တိ [အာဟု သဗ္ဗပ္ပဟာယိနန္တိ (အ. နိ. ၃.၁၂၃)] ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ပဌမရာဂသုတ္တံ

၆၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေါ အပ္ပဟီနော, ဒေါသော အပ္ပဟီနော, မောဟော အပ္ပဟီနော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဗဒ္ဓော [ဗန္ဓော (ဗဟူသု)] မာရဿ ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော ယထာကာမကရဏီယော [ယထာ ကာမကရဏီယော စ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ပါပိမတော’။ ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ရာဂေါ ပဟီနော, ဒေါသော ပဟီနော, မောဟော ပဟီနော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘အဗဒ္ဓော မာရဿ ဩမုက္ကဿ မာရပါသော န ယထာ ကာမကရဏီယော [န ယထာကာမကရဏီယော စ (သျာ.)] ပါပိမတော’”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဿ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ, အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
တံ ဘာဝိတတ္တညတရံ, ဗြဟ္မဘူတံ တထာဂတံ။
ဗုဒ္ဓံ ဝေရဘယာတီတံ, အာဟု သဗ္ဗပ္ပဟာယိန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒုတိယရာဂသုတ္တံ

၆၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ရာဂေါ အပ္ပဟီနော, ဒေါသော အပ္ပဟီနော, မောဟော အပ္ပဟီနော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, န ‘အတရိ [အတိဏ္ဏော (က. သီ. က.)] သမုဒ္ဒံ သဥမ္မိံ သဝီစိံ သာဝဋ္ဋံ သဂဟံ သရက္ခသံ’။ ယဿ ကဿစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ရာဂေါ ပဟီနော, ဒေါသော ပဟီနော, မောဟော ပဟီနော – အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ‘အတရိ သမုဒ္ဒံ သဥမ္မိံ သဝီစိံ သာဝဋ္ဋံ သဂဟံ သရက္ခသံ, တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော [ပါရဂတော (သီ. အဋ္ဌ. သျာ.)] ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော’”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဿ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ, အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
သောမံ သမုဒ္ဒံ သဂဟံ သရက္ခသံ, သဥမ္မိဘယံ ဒုတ္တရံ အစ္စတာရိ။

“သင်္ဂါတိဂေါ မစ္စုဇဟော နိရူပဓိ, ပဟာသိ ဒုက္ခံ အပုနဗ္ဘဝါယ။
အတ္ထင်္ဂတော သော န ပမာဏမေတိ, အမောဟယိ မစ္စုရာဇန္တိ ဗြူမိ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပုညံ စက္ခု အထ ဣန္ဒိယာနိ [အတ္တိန္ဒိယာ (သျာ.)] ၊ အဒ္ဓာ စ စရိတံ ဒုဝေ သောစိ [သုစိ (သျာ.)] ။
မုနော [မုနေ (သျာ.)] အထ ရာဂဒုဝေ၊ ပုန ဝဂ္ဂမာဟု ဒုတိယမုတ္တမန္တိ။

၃. တတိယဝဂ္ဂေါ

၁. မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသုတ္တံ

၇၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

“တံ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နာညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ သုတွာ ဝဒါမိ။ ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ အပိ စ, ဘိက္ခဝေ, ယဒေဝ သာမံ ဉာတံ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သာမံ ဝိဒိတံ တဒေဝါဟံ ဝဒါမိ။

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“မိစ္ဆာ မနံ ပဏိဓာယ၊ မိစ္ဆာ ဝါစဉ္စ ဘာသိယ [မိစာ ဝါစံ အဘာသိယ (သဗ္ဗတ္ထ)] ။
မိစ္ဆာ ကမ္မာနိ ကတွာန၊ ကာယေန ဣဓ ပုဂ္ဂလော။

“အပ္ပဿုတာပုညကရော [အပ္ပဿုတော'ပုညကရော (သီ.)၊ အပ္ပဿုတော အပုညကရော (သျာ. ပီ.)] ၊
အပ္ပသ္မိံ ဣဓ ဇီဝိတေ။
ကာယဿ ဘေဒာ ဒုပ္ပညော၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. သမ္မာဒိဋ္ဌိကသုတ္တံ

၇၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ။

“တံ ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နာညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ သုတွာ ဝဒါမိ။ ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ။ အပိ စ, ဘိက္ခဝေ, ယဒေဝ သာမံ ဉာတံ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သာမံ ဝိဒိတံ တဒေဝါဟံ ဝဒါမိ။

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သု

ဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သမ္မာ မနံ ပဏိဓာယ၊ သမ္မာ ဝါစံ ဘာသိယ [သမ္မာ ဝါစံ အဘာသိယ (သဗ္ဗတ္ထ)]။
သမ္မာ ကမ္မာနိ ကတွာန၊ ကာယေန ဣဓ ပုဂ္ဂလော။

“ဗဟုဿုတော ပုညကရော၊ အပ္ပသ္မိံ ဣဓ ဇီဝိတေ။
ကာယဿ ဘေဒာ သပ္ပညော၊ သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. နိဿရဏိယသုတ္တံ

၇၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, နိဿရဏိယာ [နိဿာရဏီယာ (အ. နိ. ၅.၂၀၀)] ဓာတုယော။ ကတမာ တိဿော? ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မံ, ရူပာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ အာရုပ္ပံ, ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ ဘူတံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ နိရောဓော တဿ နိဿရဏံ – ဣမာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဿော နိဿရဏိယာ ဓာတုယော’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာမနိဿရဏံ ဉတွာ၊ ရူပာနဉ္စ အတိက္ကမံ။
သဗ္ဗသင်္ခာရသမထံ၊ ဖုသံ အာတာပိ သဗ္ဗဒာ။

“သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ယတော တတ္ထ ဝိမုစ္စတိ။
အဘိညာဝေါသိတော သန္တော၊ သ ဝေ ယောဂါတိဂော မုနီ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. သန္တတရသုတ္တံ

၇၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ရူပေဟိ, ဘိက္ခဝေ, အရူပာ [အာရုပ္ပာ (သီ.)] သန္တတရာ, အရူပေဟိ နိရောဓော သန္တတရော’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယေ စ ရူပူပဂါ သတ္တာ၊ ယေ စ အရူပဋ္ဌာယိနော [အာရုပ္ပဋ္ဌာယိနော (သီ.)]။
နိရောဓံ အပ္ပဇာနန္တာ၊ အာဂန္တာရော ပုနဗ္ဘဝံ။

“ယေ စ ရူပေ ပရိညာယ၊ အရူပေသု အသဏ္ဌိတာ။
နိရောဓေ ယေ ဝိမုစ္စန္တိ၊ တေ ဇနာ မစ္စုဟာယိနော။

“ကာယေန အမတံ ဓာတုံ၊ ဖုသယိတွာ နိရူပဓိံ။
ဥပဓိပ္ပဋိနိဿဂ္ဂံ၊ သစ္ဆိကတွာ အနာသဝေါ။
ဒေသေတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အသောကံ ဝိရဇံ ပဒ’’န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ပုတ္တသုတ္တံ

၇၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော? အတိဇာတော, အနုဇာတော, အဝဇာတောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အတိဇာတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တဿ မာတာပိတရော ဟောန္တိ န ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ, န ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ, န သင်္ဃံ သရဏံ ဂတာ; ပါဏာတိပါတာ အပ္ပဋိဝိရတာ, အဒိန္နာဒါနာ အပ္ပဋိဝိရတာ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ အပ္ပဋိဝိရတာ, မုသာဝါဒါ အပ္ပဋိဝိရတာ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ အပ္ပဋိဝိရတာ, ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ။ ပုတ္တော စ နေသံ ဟောတိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော; ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော, သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အတိဇာတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အနုဇာတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တဿ မာတာပိတရော ဟောန္တိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတာ; ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ, သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ။ ပုတ္တောပိ နေသံ ဟောတိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော; ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော, သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အနုဇာတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အဝဇာတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တဿ မာတာပိတရော ဟောန္တိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတာ; ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ, သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ။ ပုတ္တော စ နေသံ ဟောတိ န ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော, န ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော, န သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော; ပါဏာတိပါတာ အပ္ပဋိဝိရတော, အဒိန္နာဒါနာ အပ္ပဋိဝိရတော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ အပ္ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ အပ္ပဋိဝိရတော, သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ အပ္ပဋိဝိရတော, ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော အဝဇာတော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော ပုတ္တာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ”န္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အတိဇာတံ အနုဇာတံ, ပုတ္တမိစ္ဆန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
အဝဇာတံ န ဣစ္ဆန္တိ, ယော ဟောတိ ကုလဂန္ဓနော။

“ဧတေ ခေါ ပုတ္တာ လောကသ္မိံ, ယေ ဘဝန္တိ ဥပါသကာ။
သဒ္ဓါ သီလေန သမ္ပန္နာ, ဝဒညူ ဝီတမစ္ဆရာ။
စန္ဒော အဗ္ဘဃနာ မုတ္တော, ပရိသာသု ဝိရောစရေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဝုဋ္ဌိကသုတ္တံ

၇၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော? အဝုဋ္ဌိကသမော, ပဒေသဝဿီ, သဗ္ဗတ္ထာဘိဝဿီ။

“ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော အဝုဋ္ဌိကသမော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗေသညေဝ န အဒာတာ ဟောတိ, သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကယာစကာနံ [။ ဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ (သီ.)] အန္နံ ပာနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော အဝုဋ္ဌိကသမော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော ပဒေသဝဿီ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဧကစ္စာနံ ဒာတာ (ဟောတိ) [( ) နတ္ထိ သျာမပေါတ္ထကေ] , ဧကစ္စာနံ န ဒာတာ ဟောတိ သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကယာစကာနံ အန္နံ ပာနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော ပဒေသဝဿီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗတ္ထာဘိဝဿီ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗေသံဝ ဒေတိ, သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကယာစကာနံ အန္နံ ပာနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗတ္ထာဘိဝဿီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ”န္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“န သမဏေ န ဗြာဟ္မဏေ၊ န ကပဏဒ္ဓိကဝနိဗ္ဗကေ။
လဒ္ဓါန သံဝိဘာဇေတိ၊ အန္နံ ပာနဉ္စ ဘောဇနံ။
တံ ဝေ အဝုဋ္ဌိကသမောတိ၊ အာဟု နံ ပုရိသာဓမံ။

“ဧကစ္စာနံ န ဒဒါတိ၊ ဧကစ္စာနံ ပဝေစ္ဆတိ။
တံ ဝေ ပဒေသဝဿီတိ၊ အာဟု မေဓာဝိနော ဇနာ။

“သုဘိက္ခဝါစော ပုရိသော၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပကော။
အာမောဒမာနော ပကိရေတိ၊ ဒေထ ဒေထာတိ ဘာသတိ။

“ယထာပိ မေဃော ထနယိတွာ၊ ဂဇ္ဇယိတွာ ပဝဿတိ။
ထလံ နိန္နဉ္စ ပူရေတိ၊ အဘိသန္ဒန္တောဝ [အဘိသန္ဒေန္တောဝ (?)] ဝါရိနာ။

“ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော၊ ပုဂ္ဂလော ဟောတိ တာဒိသော။
ဓမ္မေန သံဟရိတွာန၊ ဥဋ္ဌာနာဓိဂတံ ဓနံ။
တပ္ပေတိ အန္နပာနေန၊ သမ္မာ ပတ္တေ ဝနိဗ္ဗကေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သုခပတ္ထနာသုတ္တံ

၇၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဏိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, သုခါနိ ပတ္ထယမာနော သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။ ကတမာနိ တီဏိ? ပသံသာ မေ အာဂစ္ဆတူတိ [အာဂစ္ဆန္တူတိ (သျာ.)] သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော, ဘောဂါ မေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တူတိ သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော, ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီတိ သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဏိ သုခါနိ ပတ္ထယမာနော သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သီလံ ရက္ခေယျ မေဓာဝီ၊ ပတ္ထယာနော တယော သုခေ။
ပသံသံ ဝိတ္တလာဘဉ္စ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒနံ။

“အကရောန္တောပိ စေ ပာပံ၊ ကရောန္တမုပသေဝတိ။
သင်္ကိယော ဟောတိ ပာပသ္မိံ၊ အဝဏ္ဏော စဿ ရူဟတိ။

“ယာဒိသံ ကုရုတေ မိတ္တံ၊ ယာဒိသံ စူပသေဝတိ။
သ ဝေ တာဒိသကော ဟောတိ၊ သဟဝါသော ဟိ [သဟတသောပိ (သီ. က.)] တာဒိသော။

“သေဝမာနော သေဝမာနံ၊ သမ္ဖုဋ္ဌော သမ္ဖုသံ ပရံ။
သရော ဒိဒ္ဓေါ ကလာပံဝ၊ အလိတ္တမုပလိမ္ပတိ။
ဥပလေပဘယာ [ဥပလိမ္ပဘယာ (က.)] ဓီရော၊ နေဝ ပာပသခါ သိယာ။

“ပူတိမစ္ဆံ ကုသဂ္ဂေန၊ ယော နရော ဥပနယှတိ။
ကုသာပိ ပူတိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာ။

“တဂရဉ္စ ပလာသေန၊ ယော နရော ဥပနယှတိ။
ပတ္တာပိ သုရဘိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ဓီရူပသေဝနာ။

“တသ္မာ ပတ္တပုဋဿေဝ [ပလာသပုဋဿေဝ (ပီ. က.)] ၊ ဉတွာ သမ္ပာကမတ္တနော။
အသန္တေ နုပသေဝေယျ၊ သန္တေ သေဝေယျ ပဏ္ဍိတော။
အသန္တော နိရယံ နေန္တိ၊ သန္တော ပါပေန္တိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဘိဒုရသုတ္တံ

၇၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဘိဒုရာယံ [ဘိန္ဒနာယံ (သျာ. ပီ. က.)] , ဘိက္ခဝေ, ကာယော, ဝိညာဏံ ဝိရာဂဓမ္မံ, သဗ္ဗေ ဥပဓီ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာယဉ္စ ဘိဒုရံ [ဘိန္ဒနံ (သျာ. ပီ. က.)] ဉတွာ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဝိရာဂုနံ [ဝိရာဂိကံ (က. သီ.)၊ ပဘင်္ဂုဏံ (သျာ.)]။
ဥပဓီသု ဘယံ ဒိသွာ၊ ဇာတိမရဏမစ္စဂါ။
သမ္ပတွာ ပရမံ သန္တိံ၊ ကာလံ ကင်္ခတိ ဘာဝိတတ္တော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဓာတုသောသံသန္ဒနသုတ္တံ

၇၈. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဓာတုသော, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။

“အတီတမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓါနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု, ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ကလျာဏာ

ဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိံသု သမိံသု။

“အနာဂတမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ, ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိဿန္တိ သမေဿန္တိ။

“ဧတရဟိပိ, ဘိက္ခဝေ, ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ ဓာတုသောဝ သတ္တာ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ, ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ သတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒန္တိ သမေန္တိ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သံသဂ္ဂါ ဝနထော ဇာတော၊ အသံသဂ္ဂေန ဆိဇ္ဇတိ။
ပရိတ္တံ အရုမာရုယှ၊ ယထာ သီဒေ မဟဏ္ဏဝေ။

“ဧဝံ ကုသီတမာဂမ္မ၊ သာဓုဇီဝီပိ သီဒတိ။
တသ္မာ တံ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ကုသီတံ ဟီနဝီရိယံ။

“ပဝိဝိတ္တေဟိ အရိယေဟိ၊ ပဟိတတ္တေဟိ ဈာယိဘိ။
နိစ္စံ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ သဟာဝသေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ပရိဟာနသုတ္တံ

၇၉. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, သေခော ဘိက္ခု ကမ္မာရာမော ဟောတိ, ကမ္မရတော, ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တော; ဘဿာရာမော ဟောတိ, ဘဿရတော, ဘဿာရာမတမနုယုတ္တော; နိဒ္ဒာရာမော ဟောတိ, နိဒ္ဒာရတော, နိဒ္ဒာရာမတမနုယုတ္တော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, သေခော ဘိက္ခု န ကမ္မာရာမော ဟောတိ, န ကမ္မရတော, န ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တော; န ဘဿာရာမော ဟောတိ, န ဘဿရတော, န ဘဿာရာမတမနုယုတ္တော; န နိဒ္ဒာရာမော ဟောတိ, န နိဒ္ဒာရတော , န နိဒ္ဒာရာမတမနုယုတ္တော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကမ္မာရာမော ဘဿာရာမော [ဘဿရတော (သဗ္ဗတ္ထ)] ၊ နိဒ္ဒာရာမော စ ဥဒ္ဓတော။
အဘဗ္ဗော တာဒိသော ဘိက္ခု၊ ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

“တသ္မာ ဟိ အပ္ပကိစ္စဿ၊ အပ္ပမိဒ္ဓော အနုဒ္ဓတော။
ဘဗ္ဗော သော တာဒိသော ဘိက္ခု၊ ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

တတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ဒွေဝ ဒိဋ္ဌိ နိဿရဏံ ရူပံ၊ ပုတ္တော အဝိဇ္ဇာကေန စ။
သုခာ စ ဘိဒုရော [ဘိန္ဒနာ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဓာတု၊ ပရိဟာနေန တေ ဒသာတိ။

၄. စတုတ္ထဝဂ္ဂေါ

၁. ဝိတက္ကသုတ္တံ

၈၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အကုသလဝိတက္ကာ။ ကတမေ တယော? အနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အကုသလဝိတက္ကာ’’တိ ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘အနဝညတ္တိသံယုတ္တော၊ လာဘသက္ကာရဂါရဝေါ။
သဟနန္ဒီ အမစ္စေဟိ၊ အာရာ သံယောဇနက္ခယာ။

‘‘ယော စ ပုတ္တပသုံ ဟိတွာ၊ ဝိဝါဟေ သံဟရာနိ [သင်္ဂဟာနိ (က. သီ. သျာ. ပီ.)] စ။
ဘဗ္ဗော သော တာဒိသော ဘိက္ခု၊ ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမ’’န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. သက္ကာရသုတ္တံ

၈၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သက္ကာရေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

‘‘ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အသက္ကာရေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

‘‘ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ တဒုဘယေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

‘‘တံ ခော ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, နာညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ သုတွာ ဝဒါမိ; ( ) [(ဒိဋ္ဌာ မယာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သက္ကာရေန အဘိဘူတာ။ ။ပေ.။ အသက္ကာရေန အဘိဘူတာ ။ပေ.။ သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ တဒုဘယေန အဘိဘူတာ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။) (သျာ.) ပုရိမဝဂ္ဂေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသမ္မာဒိဋ္ဌိကသုတ္တေဟိ ပန သမေတိ, အနုဝယဗ္ဗတိရေကတဘ္ဗာနံ ပန အနန္တရိ တတ္တာ ဟသံသတရာ။)] အပိ စ, ဘိက္ခဝေ, ယဒေဝ မေ သာမံ ဉာတံ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သာမံ ဝိဒိတံ တမေဝါဟံ ဝဒါမိ။

‘‘ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သက္ကာရေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အသက္ကာရေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။

“ဒိဋ္ဌာ မယာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ တဒုဘယေန အဘိဘူတာ, ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဿ သက္ကရိယမာနဿ, အသက္ကာရေန စူဘယံ။
သမာဓိ န ဝိကမ္ပတိ, အပ္ပမာဒဝိဟာရိနော [အပ္ပမာဏဝိဟာရိနော (သီ. အဋ္ဌ.)] ။

“တံ ဈာယိနံ သာတတိကံ, သုခုမံ ဒိဋ္ဌိဝိပဿကံ ။
ဥပါဒါနက္ခယာရာမံ, အာဟု သပ္ပုရိသော ဣတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ဒေဝသဒ္ဒသုတ္တံ

၈၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒာ နိစ္ဆရန္တိ သမယာ သမယံ ဥပါဒါယ။ ကတမေ တယော? ယသ္မိံ, ဘိက္ခဝေ, သမယေ အရိယသာဝကော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတေတိ, တသ္မိံ သမယေ [တသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ (ပီ. က.)] ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ – ‘ဧသော အရိယသာဝကော မာရေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမာယ စေတေတီ’တိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမော ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ သမယာ သမယံ ဥပါဒါယ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ အရိယသာဝကော သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ, တသ္မိံ သမယေ ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ – ‘ဧသော အရိယသာဝကော မာရေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမေတီ’တိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယော ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ သမယာ သမယံ ဥပါဒါယ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ယသ္မိံ သမယေ အရိယသာဝကော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, တသ္မိံ သမယေ ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ – ‘ဧသော အရိယသာဝကော ဝိဇိတသင်္ဂါမော တမေဝ သင်္ဂါမသီသံ အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတီ’တိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယော ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ သမယာ သမယံ ဥပါဒါယ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော ဒေဝေသု ဒေဝသဒ္ဒာ နိစ္ဆရန္တိ သမယာ သမယံ ဥပါဒါယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဒိသွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကံ။
ဒေဝတာပိ နမဿန္တိ, မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

“နမော တေ ပုရိသာဇည, ယော တွံ ဒုဇ္ဇယမဇ္ဈဘူ။
ဇေတွာန မစ္စုနော သေနံ, ဝိမောက္ခေန အနာဝရံ။

“ဣတိ ဟေတံ နမဿန္တိ, ဒေဝတာ ပတ္တမာနသံ။
တဉှိ တဿ န ပဿန္တိ, ယေန မစ္စုဝသံ ဝဇေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တသုတ္တံ

၈၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယဒါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝေါ ဒေဝကာယာ စဝနဓမ္မော ဟောတိ, ပဉ္စဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုဘဝန္တိ – မာလာ မိလာယန္တိ, ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ, ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ, ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ, သကေ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နာဘိရမတီတိ။ တမေနံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝါ ‘စဝနဓမ္မော အယံ ဒေဝပုတ္တော’တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ တီဟိ ဝါစာဟိ အနုမောဒေန္တိ [အနုမောဒန္တိ (သီ. သျာ. ပီ.)] – ‘ဣတော, ဘော, သုဂတိံ ဂစ္ဆ, သုဂတိံ ဂန္တွာ သုလဒ္ဓလာဘံ လဘ, သုလဒ္ဓလာဘံ လဘိတွာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော ဘဝါဟီ’”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ကိန္နု ခေါ, ဘန္တေ, ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ; ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝါနံ သုလဒ္ဓလာဘသင်္ခါတံ ; ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝါနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသင်္ခါတ”န္တိ?

“မနုဿတ္တံ ခေါ, ဘိက္ခု [ဘိက္ခဝေ (သျာ. ပီ.)], ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ; ယံ မနုဿဘူတော သမာနော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ ဣဒံ ခေါ, ဘိက္ခု [ဘိက္ခဝေ (သျာ. ပီ.)], ဒေဝါနံ သုလဒ္ဓလာဘသင်္ခါတံ; သာ ခေါ ပနဿ သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ ဟောတိ မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ ဒဠှာ အသံဟာရိယာ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဣဒံ ခေါ, ဘိက္ခု [ဘိက္ခဝေ (သျာ. ပီ.)], ဒေဝါနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသင်္ခါတ”န္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဒါ ဒေဝေါ ဒေဝကာယာ, စဝတိ အာယုသင်္ခယာ။
တယော သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ, ဒေဝါနံ အနုမောဒတံ။

“‘ဣတော ဘော သုဂတိံ ဂစ္ဆ, မနုဿာနံ သဟဗျတံ။
မနုဿဘူတော သဒ္ဓမ္မေ, လဘ သဒ္ဓံ အနုတ္တရံ။

“‘သာ တေ သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌဿ, မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ။
ယာဝဇီဝံ အသံဟီရာ, သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပဝေဒိတေ။

“‘ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ဝစီဒုစ္စရိတာနိ စ။
မနောဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ, ယဉ္စညံ ဒေါသသညှိတံ။

“‘ကာယေန ကုသလံ ကတွာ, ဝါစာယ ကုသလံ ဗဟုံ။
မနသာ ကုသလံ ကတွာ, အပ္ပမာဏံ နိရူပဓိံ။

“‘တတော ဩပဓိကံ ပုညံ, ကတွာ ဒါနေန တံ ဗဟုံ။
အညေပိ မစ္စေ သဒ္ဓမ္မေ, ဗြဟ္မစရိယေ နိဝေသယ’ [နိဝေသယေ (သီ. သျာ.)] ။

“ဣမာယ အနုကမ္ပာယ, ဒေဝါ ဒေဝံ ယဒါ ဝိဒူ။
စဝန္တံ အနုမောဒေန္တိ, ဧဟိ ဒေဝ ပုနပ္ပုန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဗဟုဇနဟိတသုတ္တံ

၈၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ ပုဂ္ဂလာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ တယော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမော ပုဂ္ဂလော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တဿေဝ သတ္ထု [သတ္ထုနော (သျာ.)] သာဝကော အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယော ပုဂ္ဂလော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, တဿေဝ သတ္ထု သာဝကော သေခော ဟောတိ ပာဋိပဒော ဗဟုဿုတော သီလဝတူပပန္နော။ သောပိ [သော (?)] ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ အယံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယော ပုဂ္ဂလော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော ပုဂ္ဂလာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သတ္ထာ ဟိ လောကေ ပဌမော မဟေသိ၊ တဿနွယော သာဝကော ဘာဝိတတ္တော။
အထာပရော ပာဋိပဒောပိ သေခော၊ ဗဟုဿုတော သီလဝတူပပန္နော။

“ဧတေ တယော ဒေဝမနုဿသေဋ္ဌာ၊ ပဘင်္ကရာ ဓမ္မမုဒီရယန္တာ။
အပာပုရန္တိ [အပာပုရေန္တိ (က.)] အမတဿ ဒွါရံ၊ ယောဂါ ပမောစေန္တိ [ယောဂါ ပမုစ္စန္တိ (သီ.)၊ ယောဂါ မောစေန္တိ (သျာ.)] ဗဟုဇ္ဇနံ တေ။

“ယေ သတ္ထဝါဟေန အနုတ္တရေန၊ သုဒေသိတံ မဂ္ဂမနုက္ကမန္တိ [မဂ္ဂမနုဂ္ဂမန္တိ (သီ. က.)]။
ဣဓေဝ ဒုက္ခဿ ကရောန္တိ အန္တံ၊ ယေ အပ္ပမတ္တာ သုဂတဿ သာသနေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အသုဘာနုပဿီသုတ္တံ

၈၅. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“အသုဘာနုပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ကာယသ္မိံ ဝိဟရထ; အာနာပာနဿတိ စ ဝေါ အဇ္ဈတ္တံ ပရိမုခံ သူပဋ္ဌိတာ ဟောတု; သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရထ။ အသုဘာနုပဿီနံ, ဘိက္ခဝေ, ကာယသ္မိံ ဝိဟရတံ ယော သုဘာယ ဓာတုယာ ရာဂါနုသယော သော ပဟီယတိ [ပဟိယ္យတိ (က.)]။ အာနာပာနဿတိယာ အဇ္ဈတ္တံ ပရိမုခံ သူပဋ္ဌိတာယ ယေ ဗာဟိရာ ဝိတက္ကာသယာ ဝိဃာတပက္ခိကာ, တေ န ဟောန္တိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာနုပဿီနံ ဝိဟရတံ ယာ အဝိဇ္ဇာ သာ ပဟီယတိ, ယာ ဝိဇ္ဇာ သာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အသုဘာနုပဿီ ကာယသ္မိံ၊ အာနာပာနေ ပဋိဿတော။

သဗ္ဗသင္ခါရသမထံ၊ ပဿံ အာတာပိ သဗ္ဗဒာ။

“သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ယတော တတ္ထ ဝိမုစ္စတိ။
အဘိညာဝေါသိတော သန္တော၊ သ ဝေ ယောဂါတိဂော မုနီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နသုတ္တံ

၈၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နဿ ဘိက္ခုနော အယမနုဓမ္မော ဟောတိ ဝေယျာကရဏာယ – ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နောယန္တိ ဘာသမာနော ဓမ္မညေဝ ဘာသတိ နော အဓမ္မံ, ဝိတက္ကယမာနော ဝါ ဓမ္မဝိတက္ကညေဝ ဝိတက္ကေတိ နော အဓမ္မဝိတက္ကံ, တဒုဘယံ ဝါ ပန အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဓမ္မာရာမော ဓမ္မရတော၊ ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယံ။
ဓမ္မံ အနုဿရံ ဘိက္ခု၊ သဒ္ဓမ္မာ န ပရိဟာယတိ။

“စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌံ၊ နိသိန္နော ဥဒ ဝါ သယံ။
အဇ္ဈတ္တံ သမယံ စိတ္တံ၊ သန္တိမေဝါဓိဂစ္ဆတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. အန္ဓကရဏသုတ္တံ

၈၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ , ဘိက္ခဝေ, အကုသလဝိတက္ကာ အန္ဓကရဏာ အစက္ခုကရဏာ အညာဏကရဏာ ပညာနိရောဓိကာ ဝိဃာတပက္ခိကာ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ ။ ကတမေ တယော? ကာမဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အန္ဓကရဏော အစက္ခုကရဏော အညာဏကရဏော ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အန္ဓကရဏော အစက္ခုကရဏော အညာဏကရဏော ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အန္ဓကရဏော အစက္ခုကရဏော အညာဏကရဏော ပညာနိရောဓိကော ဝိဃာတပက္ခိကော အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အကုသလဝိတက္ကာ အန္ဓကရဏာ အစက္ခုကရဏာ အညာဏကရဏာ ပညာနိရောဓိကာ ဝိဃာတပက္ခိကာ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ။

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, ကုသလဝိတက္ကာ အနန္ဓကရဏာ စက္ခုကရဏာ ဉာဏကရဏာ ပညာဝုဒ္ဓိကာ အဝိဃာတပက္ခိကာ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ။ ကတမေ တယော? နေက္ခမ္မဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အနန္ဓကရဏော စက္ခုကရဏော ဉာဏကရဏော ပညာဝုဒ္ဓိကော အဝိဃာတပက္ခိကော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ အဗျာပါဒဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အနန္ဓကရဏော စက္ခုကရဏော ဉာဏကရဏော ပညာဝုဒ္ဓိကော အဝိဃာတပက္ခိကော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော, ဘိက္ခဝေ, အနန္ဓကရဏော စက္ခုကရဏော ဉာဏကရဏော ပညာဝုဒ္ဓိကော အဝိဃာတပက္ခိကော နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော ကုသလဝိတက္ကာ အနန္ဓကရဏာ စက္ခုကရဏာ ဉာဏကရဏာ ပညာဝုဒ္ဓိကာ အဝိဃာတပက္ခိကာ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“တယော ဝိတက္ကေ ကုသလေ ဝိတက္ကယေ၊ တယော ပန အကုသလေ နိရာကရေ။
သ ဝေ ဝိတက္ကာနိ ဝိစာရိတာနိ၊ သမေတိ ဝုဋ္ဌီဝ ရဇံ သမူဟတံ။

သ ဝေ ဝိတက္ကုပသမေန စေတသာ၊ က္လေဝေ သော သန္တိပဒံ သမဇ္ဈဂါ''တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. အန္တရာမလသုတ္တံ

၈၈. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

''တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ။ ကတမေ တယော? လောဘော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ ဒောသော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ မောဟော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

''အနတ္ထဇနနော လောဘော၊ လောဘော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

''လုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ [အန္ဓံ တမံ (သီ.)] တဒါ ဟောတိ၊ ယံ လောဘော သဟတေ နရံ။

''ယော စ လောဘံ ပဟန္တွာန၊ လောဘနေယျေ န လုဗ္ဘတိ။
လောဘော ပဟီယတေ တမှာ၊ ဥဒဗိန္ဒုဝ ပေါက္ခရာ။

''အနတ္ထဇနနော ဒောသော၊ ဒောသော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

''ဒုဋ္ဌော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ဒုဋ္ဌော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ဒောသော သဟတေ နရံ။

''ယော စ ဒောသံ ပဟန္တွာန၊ ဒောသနေယျေ န ဒုဿတိ။
ဒောသော ပဟီယတေ တမှာ၊ တာလပက္ကံဝ ဗန္ဓနာ။

''အနတ္ထဇနနော မောဟော၊ မောဟော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

''မူဠှော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ မူဠှော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ မောဟော သဟတေ နရံ။

''ယော စ မောဟံ ပဟန္တွာန၊ မောဟနေယျေ န မုယှတိ။
မောဟံ ဝိဟန္တိ သော သဗ္ဗံ၊ အာဒိစ္စောဝုဒယံ တမ''န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. ဒေဝဒတ္တသုတ္တံ

၈၉. ဝုတ္တဥ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တီဟိ, ဘိက္ခဝေ, အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။ ကတမေဟိ တီဟိ? ပာပိစ္ဆတာယ, ဘိက္ခဝေ, အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။ ပါပမိတ္တတာယ, ဘိက္ခဝေ, အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။ သတိ ခေါ ပန ဥတ္တရိကရဏီယေ [ဥတ္တရိံ ကရဏီယေ (သျာ.)] ဩရမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန [ဝိသေသာဓိဂမေန စ (သျာ. ပီ.)] အန္တရာ ဝေါသာနံ အာပါဒိ။ ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“မာ ဇာတု ကောစိ လောကသ္မိံ၊ ပါပိစ္ဆော ဥပပဇ္ဇထ။
တဒမိနာပိ ဇာနာထ၊ ပါပိစ္ဆာနံ ယထာ ဂတိ။

“ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော၊ ဘာဝိတတ္တောတိ သမ္မတော။
ဇလံဝ ယသသာ အဋ္ဌာ၊ ဒေဝဒတ္တောတိ ဝိဿုတော [မေ သုတံ (ဟဋ္ဌဲယံ)]။

“သော ပမာဏမနုစိဏ္ဏော [ပမာဒမနုစိဏ္ဏော (က. သီ. သျာ. ပီ.)၊ သမာနမနုစိဏ္ဏော (အဋ္ဌ.)]၊ အာသဇ္ဇ နံ တထာဂတံ။
အဝီစိနိရယံ ပတ္တော၊ စတုဒ္ဝါရံ ဘယာနကံ။

“အဒုဋ္ဌဿ ဟိ ယော ဒုဗ္ဘေ၊ ပါပကမ္မံ အကုဗ္ဗတော။
တမေဝ ပါပံ ဖုသတိ [ဖုဿေတိ (သျာ.)]၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ အနာဒရံ။

“သမုဒ္ဒံ ဝိသကုမ္ဘေန၊ ယော မညေယျ ပဒူသိတုံ။
န သော တေန ပဒူသေယျ၊ ဘေသ္မာ ဟိ ဥဒဓိ မဟာ။

“ဧဝမေဝ [ဧဝမေတံ (သျာ.)] တထာဂတံ၊ ယော ဝါဒေန ဝိဟိံသတိ။
သမ္မဂ္ဂတံ [သမဂ္ဂတံ (သီ. က.)] သန္တစိတ္တံ၊ ဝါဒော တမှိ န ရူဟတိ။

“တာဒိသံ မိတ္တံ ကုဗ္ဗေထ၊ တဉ္စ သေဝေယျ ပဏ္ဍိတော။
ယဿ မဂ္ဂါနုဂေါ ဘိက္ခု၊ ခယံ ဒုက္ခဿ ပါပုဏေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဝိတက္ကာ သက္ကာရသဒ္ဒါ၊ စဝနလောကေ အသုဘံ။
ဓမ္မအန္ဓကာရမလံ၊ ဒေဝဒတ္တေန တေ ဒသာတိ။

၅. ပဉ္စမဝဂ္ဂေါ

၁. အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ္တံ

၉၀. ဝုတ္တဥ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ ကတမေ တယော? ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ [ဗဟုပဒါ (က.)] ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညိနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ယေ, ဘိက္ခဝေ, ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ, အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ။ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

“ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ, ဝိရာဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ မဒနိမ္မဒနော ပိပါသဝိနယော အာလယသမုဂ္ဃာတော ဝဋ္ဋုပစ္ဆေဒေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ယေ, ဘိက္ခဝေ, ဝိရာဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာ, အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ။ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။

“ယာဝတာ , ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါ, တထာဂတသာဝကသင်္ဃော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပာဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ယေ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃေ ပသန္နာ, အဂ္ဂေ တေ ပသန္နာ။ အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အဂ္ဂပ္ပသာဒါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အဂ္ဂတော ဝေ ပသန္နာနံ၊ အဂ္ဂံ ဓမ္မံ ဝိဇာနတံ။
အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာနံ၊ ဒက္ခိဏေယျေ အနုတ္တရေ။

“အဂ္ဂေ ဓမ္မေ ပသန္နာနံ၊ ဝိရာဂူပသမေ သုခေ။
အဂ္ဂေ သင်္ဃေ ပသန္နာနံ၊ ပုညက္ခေတ္တေ အနုတ္တရေ။

“အဂ္ဂသ္မိံ   ဒါနံ ဒဒတံ၊ အဂ္ဂံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ။
အဂ္ဂံ အာယု စ ဝဏ္ဏော စ၊ ယသော ကိတ္တိ သုခံ ဗလံ။

“အဂ္ဂဿ ဒာတာ မေဓာဝီ၊ အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော။
ဒေဝဘူတော မနုဿော ဝါ၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တော ပမောဒတီ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၂. ဇီဝိကသုတ္တံ

၉၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“အန္တမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဇီဝိကာနံ ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလျံ။ အဘိသာပေါယံ [အဘိသာပေါယံ (သီ.), အဘိလာပေါယံ (သျာ. ပီ.), အဘိသပေါယံ (က.)], ဘိက္ခဝေ, လောကသ္မိံ – ‘ပိဏ္ဍောလော ဝိစရသိ ပတ္တပါဏီ’တိ။ တဉ္စ ခေါ ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ကုလပုတ္တာ ဥပေန္တိ အတ္ထဝသိကာ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ; နေဝ ရာဇာဘိနီတာ, န စောရာဘိနီတာ, န ဣဏဋ္ဋာ, န ဘယဋ္ဋာ, န အာဇီဝိကာပကတာ။ အပိ စ ခေါ ‘ဩတိဏ္ဏမှာ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ ဒုက္ခောတိဏ္ဏာ ဒုက္ခပရေတာ , အပ္ပေဝ နာမ ဣမဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အန္တကိရိယာ ပညာယေထာ’တိ။ သော စ ဟောတိ အဘိဇ္ဈာလု ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂေါ, ဗျာပန္နစိတ္တော ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော, မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော အသမာဟိတော ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော ပါကတိန္ဒြိယော။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဆဝါလာတံ ဥဘတောပဒိတ္တံ မဇ္ဈေ ဂူထဂတံ နေဝ ဂါမေ ကဋ္ဌတ္ထံ ဖရတိ န အရညေ; တထူပမာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒာမိ ဂိဟိဘောဂါ ပရိဟီနော သာမညတ္ထဉ္စ န ပရိပူရေတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ဂိဟိဘောဂါ ပရိဟီနော၊ သာမညတ္ထဉ္စ ဒုဗ္ဘဂေါ။

ပရိဓံသမာနော ပက်ိရေတိ၊ ဆတလာတံဝ နသ္သတိ။

“ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟဝော၊ ပာပဓမ္မာ အသညတာ။
ပာပါ ပာပေဟိ ကမ္မေဟိ၊ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။

“သေယျော အယောဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိခူပမော။
ယဉ္စေ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍမသညတော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. သင်္ဃာဋိကဏ္ဏသုတ္တံ

၉၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သင်္ဃာဋိကဏ္ဏေ စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓော အဿ ပာဒေ ပာဒံ နိက္ခိပန္တော, သော စ ဟောတိ အဘိဇ္ဈာလု ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂေ ဗျာပန္နစိတ္တော ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ပဇာနော အသမာဟိတော ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော ပာကတိန္ဒြိယော; အထ ခော သော အာရကာဝ မယှံ, အဟဉ္စ တဿ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဓမ္မဉှိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ပဿတိ။ ဓမ္မံ အပဿန္တော န မံ ပဿတိ [မံ န ပဿတိ (သျာ.)] ။

“ယောဇနသတေ စေပိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။ သော စ ဟောတိ အနဘိဇ္ဈာလု ကာမေသု န တိဗ္ဗသာရာဂေ အဗျာပန္နစိတ္တော အပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော ဥပဋ္ဌိတဿတိ သမ္ပဇာနော သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော သံဝုတိန္ဒြိယော; အထ ခော သော သန္တိကေဝ မယှံ, အဟဉ္စ တဿ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဓမ္မံ ဟိ သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဿတိ; ဓမ္မံ ပဿန္တော မံ ပဿတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အနုဗန္ဓောပိ စေ အဿ၊ မဟိစ္ဆော စ ဝိဃာတဝါ။
ဧဇာနုဂေ အနေဇဿ၊ နိဗ္ဗုတဿ အနိဗ္ဗုတော။
ဂိဒ္ဓော သော ဝီတဂေဓဿ၊ ပဿ ယာဝဉ္စ အာရကာ။

“ယော စ ဓမ္မမဘိညာယ၊ ဓမ္မမညာယ ပဏ္ဍိတော။
ရဟဒေါဝ နိဝါတေ စ၊ အနေဇော ဝူပသမ္မတိ။

“အနေဇော သော အနေဇဿ၊ နိဗ္ဗုတဿ စ နိဗ္ဗုတော။
အဂိဒ္ဓော ဝီတဂေဓဿ၊ ပဿ ယာဝဉ္စ သန္တိကေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. အဂ္ဂိသုတ္တံ

၉၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အဂ္ဂီ။ ကတမေ တယော? ရာဂဂ္ဂိ, ဒောသဂ္ဂိ, မောဟဂ္ဂိ – ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အဂ္ဂီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ရာဂဂ္ဂိ ဒဟတိ မစ္စေ၊ ရတ္တေ ကာမေသု မုစ္ဆိတေ။
ဒောသဂ္ဂိ ပန ဗျာပန္နေ၊ နရေ ပာဏာတိပါတိနော။

“မောဟဂ္ဂိ ပန သမ္မူဠ္ဟေ၊ အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒေ။
ဧတေ အဂ္ဂီ အဇာနန္တာ၊ သက္ကာယာဘိရတာ ပဇာ။

“တေ ဝမုယန္တိ နိရယံ၊ တိရစ္ဆာနဉ္စ ယောနိယော။
အသုရံ ပေတ္တိဝိသယံ၊ အမုတ္တာ မာရဗန္ဓနာ။

“ယေ စ ရတ္တိန္ဒိဝံ ယုတ္တာ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနေ။
တေ နိဗ္ဗာပေန္တိ ရာဂဂ္ဂိံ၊ နိစ္စံ အသုဘသညိနော။

“ဒောသဂ္ဂိံ ပန မေတ္တာယ၊ နိဗ္ဗာပေန္တိ နရုတ္တမာ။
မောဟဂ္ဂိံ ပန ပညာယ၊ ယာယံ နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ။

“တေ နိဗ္ဗာပေတွာ နိပကာ၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတာ။
အသေသံ ပရိနိဗ္ဗန္တိ၊ အသေသံ ဒုက္ခမစ္စဂုံ။

“အရိယဒ္ဒသာ ဝေဒဂုနော၊ သမ္မဒညာယ ပဏ္ဍိတာ။
ဇာတိက္ခယမဘိညာယ၊ နာဂစ္ဆန္တိ ပုနဗ္ဘဝ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. ဥပပရိက္ခသုတ္တံ

၉၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တထာ တထာ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပပရိက္ခေယျ ယထာ ယထာဿ [ယထာ ယထာ (ဗဟူသု)] ဥပပရိက္ခတော ဗဟိဒ္ဓါ စဿ ဝိညာဏံ အဝိက္ခိတ္တံ အဝိသဋံ အဇ္ဈတ္တံ အသဏ္ဌိတံ အနုပာဒါယ န ပရိတဿေယျ။ ဗဟိဒ္ဓါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏေ အဝိက္ခိတ္တေ အဝိသဋေ သတိ အဇ္ဈတ္တံ အသဏ္ဌိတေ အနုပာဒါယ အပရိတဿတော အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ န ဟောတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သတ္တသင်္ဂပ္ပဟီနဿ၊ နေတ္တိစ္ဆိန္နဿ ဘိက္ခုနော။
ဝိက္ခီဏော ဇာတိသံသာရော၊ နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ကာမူပပတ္တိသုတ္တံ

၉၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“တိဿော ဣမာ, ဘိက္ခဝေ, ကာမူပပတ္တိယော [ကာမုပ္ပတ္တိယော (သီ.)]။ ကတမာ တိဿော? ပစ္စုပဋ္ဌိတကာမာ, နိမ္မာနရတိနော, ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော – ဣမာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တိဿော ကာမူပပတ္တိယော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပစ္စုပဋ္ဌိတကာမာ စ၊ ယေ ဒေဝါ ဝသဝတ္တိနော။
နိမ္မာနရတိနော ဒေဝါ၊ ယေ စညေ ကာမဘောဂိနော။
ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တရေ။

“တေမာဒိနဝံ ဥတ္တတ၊ ကာမဘောဂေသု ပဏ္ဍိတော။
သဗ္ဗေ ပရိစ္စဇေ ကာမေ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာ။

“ပိယရူပသာတဂဓိတံ ၊ ဆေတွာ သောတံ ဒုရစ္စယံ။
အသေသံ ပရိနိဗ္ဗန္တိ အသေသံ ဒုက္ခမစ္စဂုံ။

“အရိယဒ္ဒသာ ဝေဒဂုနော၊ သမ္မဒညာယ ပဏ္ဍိတာ။
ဇာတိက္ခယမဘိညာယ၊ နာဂစ္ဆန္တိ ပုနဗ္ဘဝ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ကာမယောဂသုတ္တံ

၉၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ကာမယောဂယုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, ဘဝယောဂယုတ္တော အာဂါမီ ဟောတိ အာဂန္တာ [အာဂန္တွာ (သျာ. က.)] ဣတ္ထတ္တံ။ ကာမယောဂဝိသံယုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, ဘဝယောဂယုတ္တော အနာဂါမီ ဟောတိ အနာဂန္တာ ဣတ္ထတ္တံ။ ကာမယောဂဝိသံယုတ္တော, ဘိက္ခဝေ, ဘဝယောဂဝိသံယုတ္တော အရဟာ ဟောတိ, ခီဏာသဝေ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကာမယောဂေန သံယုတ္တာ၊ ဘဝယောဂေန စူဘယံ။
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သံသာရံ၊ ဇာတိမရဏဂါမိနော။

“ယေ စ ကာမေ ပဟန္တွာန၊ အပ္ပတ္တာ အာသဝက္ခယံ။
ဘဝယောဂေန သံယုတ္တာ၊ အနာဂါမီတိ ဝုစ္စရေ။

“ယေ စ ခေါ ဆိန္နသံသယာ၊ ခီဏမာနပုနဗ္ဘဝါ။
တေ ဝေ ပါရင်္ဂတာ လောကေ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ကလျာဏသီလသုတ္တံ

၉၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ကလျာဏသီလော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏဓမ္မော ကလျာဏပညော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ‘ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသော’တိ ဝုစ္စတိ –

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏသီလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ, အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏသီလော ဟောတိ။ ဣတိ ကလျာဏသီလော။

“ကလျာဏဓမ္မော စ ကထံ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏဓမ္မော ဟောတိ။ ဣတိ ကလျာဏသီလော, ကလျာဏဓမ္မော။

“ကလျာဏပညော စ ကထံ ဟောတိ ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကလျာဏပညော ဟောတိ။

“ဣတိ ကလျာဏသီလော ကလျာဏဓမ္မော ကလျာဏပညော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ‘ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသော’တိ ဝုစ္စတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယဿ ကာယေန ဝါစာယ, မနသာ နတ္ထိ ဒုက္ကဋံ။
တံ ဝေ ကလျာဏသီလောတိ, အာဟု ဘိက္ခုံ ဟိရီမနံ [ဟိရီမတံ (သျာ. က.)] ။

“ယဿ ဓမ္မာ သုဘာဝိတာ, သတ္တ [ပတ္တ (သဗ္ဗတ္ထ)] သမ္ဗောဓိဂါမိနော။
တံ ဝေ ကလျာဏဓမ္မောတိ, အာဟု ဘိက္ခုံ အနုဿဒံ။

“ယော ဒုက္ခဿ ပဇာနာတိ, ဣဓေဝ ခယမတ္တနော။
တံ ဝေ ကလျာဏပညောတိ, အာဟု ဘိက္ခုံ အနာသဝံ။

“တေဟိ ဓမ္မေဟိ သမ္ပန္နံ, အနီဃံ ဆိန္နသံသယံ။
အသိတံ သဗ္ဗလောကဿ, အာဟု သဗ္ဗပဟာယိန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒါနသုတ္တံ

၉၈. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဒွေမာနိ , ဘိက္ခဝေ, ဒါနာနိ – အာမိသဒါနဉ္စ ဓမ္မဒါနဉ္စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ ဒါနာနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မဒါနံ။

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, သံဝိဘာဂါ – အာမိသသံဝိဘာဂေါ စ ဓမ္မသံဝိဘာဂေါ စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ သံဝိဘာဂါနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မသံဝိဘာဂေါ။

“ဒွေမေ , ဘိက္ခဝေ, အနုဂ္ဂဟာ – အာမိသာနုဂ္ဂဟော စ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ အနုဂ္ဂဟာနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယမာဟု ဒါနံ ပရမံ အနုတ္တရံ, ယံ သံဝိဘာဂံ ဘဂဝါ အဝဏ္ဏယိ [အဝဏ္ဏယီ (သီ.)] ။
အဂ္ဂမှိ ခေတ္တမှိ ပသန္နစိတ္တော, ဝိညူ ပဇာနံ ကော န ယဇေထ ကာလေ။

“ယေ စေဝ ဘာသန္တိ သုဏန္တိ စူဘယံ, ပသန္နစိတ္တာ သုဂတဿ သာသနေ။
တေသံ သော အတ္ထော ပရမော ဝိသုဇ္ဈတိ, ယေ အပ္ပမတ္တာ သုဂတဿ သာသနေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. တေဝိဇ္ဇသုတ္တံ

၉၉. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဓမ္မေနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေမိ, နာညံ လပိတလာပနမတ္တေန။

“ကထဉ္စာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေန တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေမိ, နာညံ လပိတလာပနမတ္တေန? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော။ သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ။ တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော။ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ အယမဿ ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ ဟောတိ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ အယမဿ ဒုတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ ဟောတိ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယမဿ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ ဟောတိ, အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော, ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ ဧဝံ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေန တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေမိ, နာညံ လပိတလာပနမတ္တေနာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ယောဝေဒိ [ယောဝေဒီ (သဗ္ဗတ္ထ)] ၊ သဂ္ဂါပါယဉ္စ ပဿတိ။
အထော [အထ (သျာ. က.)] ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော၊ အဘိညာဝေါသိတော မုနိ။

“ဧတာဟိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ၊ တေဝိဇ္ဇော ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော။
တမဟံ ဝဒါမိ တေဝိဇ္ဇံ၊ နာညံ လပိတလာပန”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပသာဒ ဇီဝိတ သံဃာဋိ ၊ အဂ္ဂိ ဥပပရိက္ခယာ။
ဥပပတ္တိ [ဥပ္ပတ္တိ (သီ.)] ကာမ ကလျာဏံ၊ ဓမ္မေန တေ ဒသာတိ။

တိကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။

၄. စတုက္ကနိပါတော

၁. ဗြာဟ္မဏဓမ္မယာဂသုတ္တံ

၁၀၀. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ သဒာ ပယတပါဏိ [ပယတပါဏီ (သီ. သျာ.)] အန္တိမဒေဟဓရော အနုတ္တရော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော။ တဿ မေ တုမှေ ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ဓမ္မဇာ ဓမ္မနိမ္မိတာ ဓမ္မဒါယာဒါ, နော အာမိသဒါယာဒါ။

“ဒွေမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒါနာနိ – အာမိသဒါနဉ္စ ဓမ္မဒါနဉ္စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ ဒါနာနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မဒါနံ။

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, သံဝိဘာဂါ – အာမိသသံဝိဘာဂေါ စ ဓမ္မသံဝိဘာဂေါ စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ သံဝိဘာဂါနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မသံဝိဘာဂေါ။

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, အနုဂ္ဂဟာ – အာမိသာနုဂ္ဂဟော စ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ အနုဂ္ဂဟာနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော။

“ဒွေမေ, ဘိက္ခဝေ, ယာဂါ – အာမိသယာဂေါ စ ဓမ္မယာဂေါ စ။ ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဒွိန္နံ ယာဂါနံ ယဒိဒံ – ဓမ္မယာဂေါ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယော ဓမ္မယာဂံ အယဇီ အမစ္ဆရီ၊ တထာဂတော သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပီ [သဗ္ဗသတ္တာနုကမ္ပီ (သျာ.) အဋ္ဌကထာယမ္ပိ]။
တံ တာဒိသံ ဒေဝမနုဿသေဋ္ဌံ၊ သတ္တာ နမဿန္တိ ဘဝဿ ပါရဂု”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဌမံ။

၂. သုလဘသုတ္တံ

၁၀၁. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပာနိ စေဝ သုလဘာနိ စ, တာနိ စ အနဝဇ္ဇာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ပံသုကူလံ, ဘိက္ခဝေ, စီဝရာနံ အပ္ပဉ္စ သုလဘဉ္စ, တဉ္စ အနဝဇ္ဇံ။ ပိဏ္ဍိယာလောပေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘောဇနာနံ အပ္ပဉ္စ သုလဘဉ္စ, တဉ္စ အနဝဇ္ဇံ။ ရုက္ခမူလံ, ဘိက္ခဝေ , သေနာသနာနံ အပ္ပဉ္စ သုလဘဉ္စ, တဉ္စ အနဝဇ္ဇံ။ ပူတိမုတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, ဘေသဇ္ဇာနံ အပ္ပဉ္စ သုလဘဉ္စ တဉ္စ အနဝဇ္ဇံ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ အပ္ပာနိ စေဝ သုလဘာနိ စ, တာနိ စ အနဝဇ္ဇာနိ။ ယတော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အပ္ပေန စ တုဋ္ဌော ဟောတိ သုလဘေန စ (အနဝဇ္ဇေန စ) [(။) နတ္ထိ သီ. ပီ. က. ပေါတ္ထကေသု စ အင်္ဂုတ္တရေ စ], ဣဒမဿာဟံ အညတရံ သာမညင်္ဂန္တိ ဝဒါမီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“အနဝဇ္ဇေန တုဋ္ဌဿ၊ အပ္ပေန သုလဘေန စ။
န သေနာသနမာရဗ္ဘ၊ စီဝရံ ပါနဘောဇနံ။
ဝိဃာတော ဟောတိ စိတ္တဿ၊ ဒိသာ နပ္ပဋိဟညတိ။

“ယေ စဿ [ယေပဿ (သျာ.)] ဓမ္မာ အက္ခာတာ၊ သာမညဿာနုလောမိကာ။

အဓိဂ္ဂဟိတာ တုဋ္ဌဿ၊ အပ္ပမတ္တဿ ဘိက္ခုနော’’တိ [သိက္ခတောတိ (သီ. က.)] ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒုတိယံ။

၃. အာသဝက္ခယသုတ္တံ

၁၀၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘ဇာနတောဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ , နော အဇာနတော နော အပဿတော။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော, ကိံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ? ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော , ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘သေခဿ သိက္ခမာနဿ၊ ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော။
ခယသ္မိံ ပဌမံ ဉာဏံ၊ တတော အညာ အနန္တရာ။

‘‘တတော အညာ ဝိမုတ္တဿ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏမုတ္တမံ။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခယေ ဉာဏံ၊ ခီဏာ သံယောဇနာ ဣတိ။

‘‘န တွေဝိဒံ ကုသီတေန၊ ဗာလေနမဝိဇာနတာ။
နိဗ္ဗာနံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပမောစန’’န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တတိယံ။

၄. သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တံ

၁၀၃. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘ယေ ဟိ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိ – န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။

‘‘ယေ စ ခော ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ; ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ – တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ သမဏေသု စေဝ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု စ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ, တေ စ ပနာယသ္မန္တော သာမညတ္ထဉ္စ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တီ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘ယေ ဒုက္ခံ နပ္ပဇာနန္တိ၊ အထော ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ယတ္ထ စ သဗ္ဗသော ဒုက္ခံ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
တဉ္စ မဂ္ဂံ န ဇာနန္တိ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

“စေတောဝိမုတ္တိဟီနာ တေ၊ အထော ပညာဝိမုတ္တိယာ။
အဘဗ္ဗာ တေ အန္တကိရိယာယ၊ တေ ဝေ ဇာတိဇရူပဂါ။

“ယေ စ ဒုက္ခံ ပဇာနန္တိ၊ အထော ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ယတ္ထ စ သဗ္ဗသော ဒုက္ခံ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
တဉ္စ မဂ္ဂံ ပဇာနန္တိ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

“စေတောဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ၊ အထော ပညာဝိမုတ္တိယာ။
ဘဗ္ဗာ တေ အန္တကိရိယာယ၊ န တေ ဇာတိဇရူပဂါ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. သီလသမ္ပန္နသုတ္တံ

၁၀၄. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ပညာသမ္ပန္နာ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ ဩဝါဒကာ ဝိညာပကာ သန္ဒဿကာ သမာဒပကာ သမုတ္တေဇကာ သမ္ပဟံသကာ အလံသမက္ခာတာရော သဒ္ဓမ္မဿ ဒဿနမ္ပဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ; သဝနမ္ပဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ; ဥပသင်္ကမနမ္ပဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ; ပယိရုပါသနမ္ပဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ; အနုဿရဏမ္ပဟံ, ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ; အနုပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပဟံ [အနုဿတိမ္ပဟံ (သျာ.)], ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာရူပေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော အပရိပူရောပိ သီလက္ခန္ဓော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, အပရိပူရောပိ သမာဓိက္ခန္ဓော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, အပရိပူရောပိ ပညာက္ခန္ဓော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, အပရိပူရောပိ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, အပရိပူရောပိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓော ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝရူပါ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သတ္ထာရောတိပိ ဝုစ္စန္တိ, သတ္ထဝါဟာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ရဏဉ္ဇဟာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, တမောနုဒါတိပိ ဝုစ္စန္တိ, အာလောကကရာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ဩဘာသကရာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ပဇ္ဇောတကရာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ဥက္ကာဓာရာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, ပဘင်္ကရာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, အရိယာတိပိ ဝုစ္စန္တိ, စက္ခုမန္တောတိပိ ဝုစ္စန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ပါမောဇ္ဇကရဏံ ဌာနံ [။ ကရဏဋ္ဌာနံ (သီ. သျာ.)] ၊ ဧတံ ဟောတိ ဝိဇာနတံ။
ယဒိဒံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ အရိယာနံ ဓမ္မဇီဝိနံ။

“တေ ဇောတယန္တိ သဒ္ဓမ္မံ၊ ဘာသယန္တိ ပဘင်္ကရာ။
အာလောကကရဏာ ဓီရာ၊ စက္ခုမန္တော ရဏဉ္ဇဟာ။

“ယေသံ ဝေ သာသနံ သုတွာ၊ သမ္မဒညာယ ပဏ္ဍိတာ။
ဇာတိက္ခယမဘိညာယ ၊ နာဂစ္ဆန္တိ ပုနဗ္ဘဝ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. တဏှာုပ္ပာဒသုတ္တံ

၁၀၅. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, တဏှုပ္ပာဒာ, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကတမေ စတ္တာရော? စီဝရဟေတု ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ပိဏ္ဍပါတဟေတု ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; သေနာသနဟေတု ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣတိဘဝါဘဝဟေတု ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော တဏှုပ္ပာဒာ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘တဏှာဒုတိယော ပုရိသော, ဒီဃမဒ္ဓါန သံသရံ။
ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ, သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

‘‘ဧတမာဒီနဝံ ဉတွာ, တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ဝီတတဏှော အနာဒါနော, သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သဗ္ရဟ္မကသုတ္တံ

၁၀၆. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

‘‘သဗ္ရဟ္မကာနိ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ ကုလာနိ ယေသံ ပုတ္တာနံ မာတာပိတရော အဇ္ဈာဂါရေ ပူဇိတာ ဟောန္တိ။ သပုဗ္ဗဒေဝတာနိ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ ကုလာနိ ယေသံ ပုတ္တာနံ မာတာပိတရော အဇ္ဈာဂါရေ ပူဇိတာ ဟောန္တိ။ သပုဗ္ဗာစရိယကာနိ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ ကုလာနိ ယေသံ ပုတ္တာနံ မာတာပိတရော အဇ္ဈာဂါရေ ပူဇိတာ ဟောန္တိ။ သာဟုနေယျကာနိ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ ကုလာနိ ယေသံ ပုတ္တာနံ မာတာပိတရော အဇ္ဈာဂါရေ ပူဇိတာ ဟောန္တိ။

‘‘‘ဗ္ရဟ္မာ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ‘ပုဗ္ဗဒေဝတာ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ‘ပုဗ္ဗာစရိယာ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ‘အာဟုနေယျာ’တိ, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဗဟုကာရာ, ဘိက္ခဝေ, မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ အာပါဒကာ ပေါသကာ ဣမဿ လောကဿ ဒဿေတာရော’’တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

‘‘ဗ္ရဟ္မာတိ မာတာပိတရော, ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ။
အာဟုနေယျာ စ ပုတ္တာနံ, ပဇာယ အနုကမ္ပကာ။

‘‘တသ္မာ ဟိ နေ နမဿေယျ, သက္ကရေယျ စ ပဏ္ဍိတော။
အန္နေန အထ ပါနေန, ဝတ္ထေန သယနေန စ။
ဥစ္ဆာဒနေန နှာပနေန [နဟာပနေန (သီ.)], ပါဒါနံ ဓောဝနေန စ။

‘‘တာယ နံ ပါရိစရိယာယ, မာတာပိတူသု ပဏ္ဍိတာ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ, ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ’’တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ဗဟုကာရသုတ္တံ

၁၀၇. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ဗဟုကာရာ [ဗဟူပကာရာ (သီ. ပီ.)], ဘိက္ခဝေ, ဗ္ရာဟ္မဏဂဟပတိကာ တုမှာကံ ယေ တေ [ယေ တေ (သဗ္ဗတ္ထ)] ပစ္စုပဋ္ဌိတာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ တုမှေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟုကာရာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ယံ [ယေ (?)] နေသံ ဓမ္မံ ဒေသေထ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ, ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ ဧဝမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, အညမညံ နိဿာယ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ဩဃဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သာဂါရာ အနဂါရာ စ, ဥဘော အညောညနိဿိတာ။
အာရာဓယန္တိ သဒ္ဓမ္မံ, ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရံ။

“သာဂါရေသု စ စီဝရံ, ပစ္စယံ သယနာသနံ။
အနဂါရာ ပဋိစ္ဆန္တိ, ပရိဿယဝိနောဒနံ။

“သုဂတံ [ပုဂ္ဂလံ (သီ. က.)] ပန နိဿာယ, ဂဟဋ္ဌာ ဃရမေသိနော။
သဒ္ဒဟာနာ အရဟတံ, အရိယပညာယ ဈာယိနော။

“ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, မဂ္ဂံ သုဂတိဂါမိနံ။
နန္ဒိနော ဒေဝလောကသ္မိံ, မောဒန္တိ ကာမကာမိနော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ကုဟသုတ္တံ

၁၀၈. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“ယေ ကေစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ကုဟာ ထဒ္ဓါ လပာ သိင်္ဂီ ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ, န မေ တေ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာမကာ။ အပဂတာ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ; န စ တေ [န စ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ (သီ. ပီ. က.)] ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ယေ စ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ နိက္ကုဟာ နိလ္လပာ ဓီရာ အတ္ထဒ္ဓါ သုသမာဟိတာ, တေ ခေါ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာမကာ။ အနပဂတာ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ; တေ စ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ [ဣမသ္မိံ စ တေ ဓမ္မဝိနယေ (သျာ.), တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ (က.)] ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ကုဟာ ထဒ္ဓါ လပာ သိင်္ဂီ, ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ။
န တေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ။

“နိက္ကုဟာ နိလ္လပာ ဓီရာ, အတ္ထဒ္ဓါ သုသမာဟိတာ။
တေ ဝေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ နဝမံ။

၁၀. နဒီသောတသုတ္တံ

၁၀၉. ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော နဒိယာ သောတေန ဩဝုယှေယျ ပိယရူပသာတရူပေန။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော တီရေ ဌိတော ဒိသွာ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ကိဉ္စာပိ ခေါ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, နဒိယာ သောတေန ဩဝုယှသိ ပိ

ယရူပသာတရူပေန, အတ္တိ စေတ္ထ ပေဟဋ္ဌာ ရဟာအေ သဥမိ သာဝဋ္ဋော သဂဟော သရက္ခသော ယံ တွ၀ံ, အမ္ဟာ ပု ရိသ, ရဟာဒံ ဟပုဏိတ္ဝတ မရဏံ တ နိဂစ္ဆသိ မရဏမတ္တံ တ ဒုက္ခ'န္တိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော တဿ ပုရိသဿ သဒ္ဒံ သုတွတ ဟတ္ထေဟိ စ ဟဒေဟိ စ ပဋိသောတံ တယမေယျ။

"ဥပမာ ခေါ မေ အယံ, ဘိက္ခဝေ, ကတာ အတ္ထဿ ဝိညာပနာယ။ အယံ စေတ္ထ [အယံ စေဝေတ္ထ (သျာ.)] အတ္ထော – 'နဒိယာ သောတော'တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာယေတံ အဓိဝစနံ။

"'ပိယရူပံ သာတရူပ'န္တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္နေတံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။

"'ဟေဋ္ဌာ ရဟာအေ'တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ အဓိဝစနံ။
"'ဦမိဘယ'န္တိ ခေါ [သဥမီတိ ခေါ (ဗဟူသု)]၊ ဘိက္ခဝေ၊ ကောဓုပာယာသဿေတံ အဓိဝစနံ။
"'အာဝဋ္ဋ'န္တိ ခေါ [သာဝဋ္ဋောတိ ခေါ (ဗဟူသု)] ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ။
"'ဂဟာရက္ခသော'တိ ခေါ [သဂဟော သရက္ခသောတိ ခေါ (ဗဟူသု)] ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မာတုကာမဿေတံ အဓိဝစ နံ။
"'ပဋိသောတော'တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ နေက္ခမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ။
"'ဟတ္ထေဟိ စ ဟဒေဟိ စ တယာမော'တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဿေတံ အဓိဝစနံ။

"'စက္ခုမာ ပုရိသော တီရေ ဌိတောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာ''တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

"သဟာပိ ဒုက္ခေန ဇဟေယျ ကာမေ၊ ယောဂက္ခေမံ အာယတိံ ပတ္ထယာနော။
သမ္မပ္ပဇာနော သုဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ဝိမုတ္တိယာ ဖဿယေ တတ္ထ တတ္ထ။
သ ဝေဒဂူ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော၊ လောကန္တဂူ ဟာရဂတောတိ ဝုစ္စတီ''တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒသမံ။

၁၁. စရသုတ္တံ

၁၁၀. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

"စရတော စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဓိတသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ [ဗျန္တိကရောတိ (သီ. ပီ.), ဗျန္တံ ကရောတိ (က.)] အနဘာဝံ ဂမေတိ။ စရမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အနာတာပီ အနောတ္တာပီ [အနောတ္တပ္ပီ (သဗ္ဗတ္ထ) ဒုကနိပာတေ, အင်္ဂုတ္တရေ ၁.၄.၁၁ ပဿိတဗ္ဗံ] သတတံ သမိတံ ကုသီတော ဟီနဝီရိ ယောတိ ဝုစ္စတိ။

"ဌိတဿ စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဓိတသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဌိတောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အနာတာပီ အနောတ္တာပီ သတတံ သမိတံ ကုသီတော ဟီနဝီရိယောတိ ဝုစ္စတိ။

"နိသိန္နဿ စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတ က္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဓိတသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေ တိ။ နိသိန္နောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အနာတာပီ အနောတ္တာပီ သတတံ သမိတံ ကုသီတော ဟီနဝီရိယောတိ ဝုစ္ စတိ။

“သယာနဉ္စ ဧေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇာဂရဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဓိဝါသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အန ဘာဝံ ဂမေတိ။ သယာနောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇာဂရော ဧဝံဘူတော အနာတာပီ အနောတ္တာပီ သတတံ သမိတံ ကုသီ တော ဟီနဝီရိယောတိ ဝုစ္စတိ။

“စရတော ဧေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ စရမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တာပီ [ဩတ္တပ္ပီ (သဗ္ဗတ္ထ)] သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“ဌိတဿ ဧေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဌိတောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တာပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“နိသိန္နဿ ဧေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ နိသိန္နောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တာပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“သယာနဉ္စ ဧေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇာဂရဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော တ ဗျာပာဒဝိတက္ကော တ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော တ။ တဥ္စေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ သယာနောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇာဂရော ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တာပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌံ, နိသိန္နော ဥဒ ဝါ သယံ။
ယော ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ, ပါပကံ ဂေဟနိဿိတံ။

“ကုမ္မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော [ကုမ္မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော (အ. နိ. ၄.၁၁)] သော, မောဟနေယျေသု မုစ္ဆိတော။
အဘဗ္ဗော တာဒိသော ဘိက္ခု, ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

“ယော စ စရံ ဝါ တိဋ္ဌံ ဝါ [ယော စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌံ (သျာ.)၊ ယော စရံ ဝါထ တိဋ္ဌံ ဝါ (သီ. က.)], နိသိန္နော ဥဒ ဝါ သယံ။
ဝိတက္ကံ သမယိတွာန, ဝိတက္ကူပသမေ ရတော။
ဘဗ္ဗော သော တာဒိသော ဘိက္ခု, ဖုဋ္ဌုံ သမ္ဗောဓိမုတ္တမ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဧကာဒသမံ။

၁၂. သမ္ပန္နသီလသုတ္တံ

၁၁၁. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“သမ္ပန္နသီလာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ [ဟောထ (သျာ.)] သမ္ပန္နပာတိမောက္ခာ; ပာတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ ဝိဟရထ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိနော; သမာဒာယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသု။

“သမ္ပန္နသီလာနံ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရတံ [ဘဝတံ (သျာ.)] သမ္ပန္နပာတိမောက္ခာနံ ပာတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာနံ ဝိဟရတံ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာနံ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီနံ သမာဒာယ သိက္ခတံ သိက္ခာပဒေသု ကိမဿ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ [ကိမဿ ဘိက္ခဝေ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ (သဗ္ဗတ္ထ)] ?

“စရတော စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော [အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ ဝိဂတော (အ. နိ. ၄.၁၂) အဋ္ဌကထာယ သမေတိ] ဘိဇ္ဈာ ဝိဂတာ [အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ ဝိဂတော (အ. နိ. ၄.၁၂) အဋ္ဌကထာယ သမေတိ] ဟောတိ, ဗျာပါဒေါ ဝိဂတော ဟောတိ [ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိစိကိစ္ဆာ (အ. နိ. ၄.၁၂)] , ထိနမိဒ္ဓံ ဝိဂတံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိဂတံ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ [ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဝိစိကိစ္ဆာ (အ. နိ. ၄.၁၂)] ပဟီနာ ဟောတိ, အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ [အပ္ပမုဋ္ဌာ (သျာ.)] , ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ။ စရမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တပ္ပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“ဌိတဿ စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဘိဇ္ဈာ ဝိဂတာ ဟောတိ ဗျာပါဒေါ။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ, အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ , ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ ဌိတောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တပ္ပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“နိသိန္နဿ စေပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အဘိဇ္ဈာ ဝိဂတာ ဟောတိ, ဗျာပါဒေါ။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ, အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ နိသိန္နောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တပ္ပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။

“သယာနဿ စေပိ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဇာဂရဿ အဘိဇ္ဈာ ဝိဂတာ ဟောတိ ဗျာပါဒေါ။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ, အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝီရိယံ အသလ္လီနံ, ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာ, ပဿဒ္ဓော ကာယော အသာရဒ္ဓော, သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ။ သယာနောပိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဇာဂရော ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တပ္ပီ သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“ယတံ စရေ ယတံ တိဋ္ဌေ၊ ယတံ အစ္ဆေ ယတံ သယေ။
ယတံ သမိဉ္ဇယေ [သမိဉ္ဇယေ (သီ. သျာ.)] ဘိက္ခု၊ ယတမေနံ ပသာရယေ။

“ဥဒ္ဓံ တိရိယံ အပါစီနံ၊ ယာဝတာ ဇဂတော ဂတိ။
သမဝေက္ခိတာ စ ဓမ္မာနံ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။

“ဧဝံ ဝိဟာရိမာတာပိံ၊ သန္တဝုတ္တိမနုဒ္ဓတံ။
စေတောသမထသာမီစိံ၊ သိက္ခမာနံ သဒါ သတံ။
သတတံ ပဟိတတ္တောတိ၊ အာဟု ဘိက္ခုံ တထာဝိဓ”န္တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ ဒွါဒသမံ။

၁၃. လောကသုတ္တံ

၁၁၂. ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတံ –

“လောကော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကသ္မာ တထာဂတော ဝိသံယုတ္တော။ လောကသမုဒယော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကသမုဒယော တထာဂတဿ ပဟီနော။ လောကနိရောဓော, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကနိရောဓော တထာဂတဿ သစ္ဆိကတော။ လောကနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ တထာဂတဿ ဘာဝိတာ။

“ယံ, ဘိက္ခဝေ, သဒေဝကဿ လောကဿ သမာရကဿ သဗြဟ္မကဿ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ ယသ္မာ တံ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ, တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။

“ယဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ, ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, ယံ ဧတသ္မိံ အန္တရေ ဘာသတိ လပတိ နိဒ္ဒိသတိ, သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ, တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။

“ယထာဝါဒီ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ, ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ, တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။

“သဒေဝကေ, ဘိက္ခဝေ, လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ တထာဂတော အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ, တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။ တတ္ထေတံ ဣတိ ဝုစ္စတိ –

“သဗ္ဗလောကံ [သဗ္ဗံ လောကံ (အ. နိ. ၄.၂၃)] အဘိညာယ၊ သဗ္ဗလောကေ ယထာတထံ။
သဗ္ဗလောကဝိသံယုတ္တော၊ သဗ္ဗလောကေ အနူပယော [အနုသယော (သီ.)၊ အနုပယော (သျာ.)] ။

“သ ဝေ [သဗ္ဗေ (သဗ္ဗတ္ထ) အ. နိ. ၄.၂၃ ပဿိတဗ္ဗံ] သဗ္ဗာဘိဘူ ဓီရော၊ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပမောစနော။
ဖုဋ္ဌာဿ ပရမာ သန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ အကုတောဘယံ။

“ဧသ ခီဏာသဝေါ ဗုဒ္ဓော၊ အနီဃော ဆိန္နသံသယော။
သဗ္ဗကမ္မက္ခယံ ပတ္တော၊ ဝိမုတ္တော ဥပဓိသင်္ခယေ။

“ဧသ သော ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓော၊ ဧသ သီဟော အနုတ္တရော။
သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တယိ။

“ဣတိ ဒေဝါ မနုဿာ စ၊ ယေ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ။
သင်္ဂမ္မ တံ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

“ဒန္တော ဒမယတံ သေဋ္ဌော၊ သန္တော သမယတံ ဣသိ။
မုတ္တော မောစယတံ အဂ္ဂေါ၊ တိဏ္ဏော တာရယတံ ဝရော။

“ဣတိ ဟေတံ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ တေ ပဋိပုဂ္ဂလော”တိ။

အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, ဣတိ မေ သုတန္တိ။ တေရသမံ။

စတုက္ကနိပါတော နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဗြာဟ္မဏသုလဘာ [ဗြာဟ္မဏစတ္တာရိ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဇာနံ၊ သမဏသီလာ တဏှာ ဗြဟ္မာ။
ဗဟုကာရာ ကုဟပုရိသာ [ကုဟနာ (သျာ.)] ၊ စရ သမ္ပန္န လောကေန တေရသာတိ။

သုတ္တသင်္ဂဟော –

သတ္တဝိသေကနိဟတံ၊ ဒုက္ကံ ဗာဝီသသုတ္တသင်္ဂဟိတံ။
သမပညာသမထတိကံ၊ တေရသ စတုက္ကဉ္စ ကၠတိ ယမိဒံ။

ဒ◌ဝိဒသုတ္တရသုတ္တသတေ၊ သင်္ဂာယိတ◌တ သမာဒဟိံသု ပုရာ။
အရဟန္တော စိရဋ္ဌိတိယာ၊ တမာဟု နာမေန ကၠတိဝုတ္တန္တိ။

ကၠတိဝုတ္တကဟဋ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။